

Verneplan for skog

Høring av forslag om vern av 11 områder

Harald Klæbo, Alexandra Abrahamson, Thomas Olstad, Rune Nordeide og Mathis Lunde

Statsforvalteren i Innlandet
Rapport nr. 6 | 2024

Forfattere: Harald Klæbo, Alexandra Abrahamson, Thomas Olstad, Rune Nordeide og Mathis Lunde

Tittel: Verneplan for skog. Høring av forslag om vern av 11 områder.

ISBN: 978-82-8410-043-2

Forsidebildet: Elfenbenslav fra Andershøe og Jukulbergje
Foto: Alexandra Abrahamson

© 2024 Forfatterne

Rapporten er lisensiert under «Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommersiell – Del På Samme Vilkår 3.0 Norge»-lisensen som er gjengitt her: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Oppsummering

I St.meld. nr. 25 (2002-2003) ble frivillig vern av skog trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. I gjeldende Norsk handlingsplan for naturmangfold (Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet) legges det opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder vern av offentlig eid skog og frivillig skogvern.

Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Formålet med vernet er å bevare forholdsvis urørte skogområder med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser.

Denne rapporten er et høringsforslag som omfatter følgende 11 skogområder i Innlandet.

1. Utvidelse av Gålaskarven naturreservat i Stor-Elvdal kommune, ca. 1557 dekar nytt areal
2. Utvidelse av Trya naturreservat i Stor-Elvdal kommune, ca. 494 dekar nytt areal
3. Utvidelse av Smoldalen naturreservat i Trysil kommune, ca. 8129 dekar nytt areal
4. Utvidelse av Sæteråsskaret naturreservat i Stor-Elvdal kommune, ca. 153 dekar nytt areal
5. Utvidelse av Nefallet naturreservat i Rendalen kommune, ca. 61 dekar nytt areal
6. Utvidelse av Begna naturreservat i Nord-Aurdal kommune, ca. 330 dekar nytt areal
7. Bjørnstadravinen i Eidskog kommune, ca. 129 dekar
8. Sæterberget i Nord-Odal kommune, ca. 133 dekar
9. Andershøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, ca. 3520 dekar
10. Benndalen i Gausdal kommune, ca. 840 dekar
11. Brandbukampen i Gran kommune, ca. 210 dekar

Alle områdene er foreslått vernet som naturreservater (§ 37 i naturmangfoldloven). Dette innebærer et strengt vern med forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel. Beiting og tradisjonelt friluftsliv, herunder jakt, fangst, fiske og sanking av bær og matsopp, vil fortsatt være tillatt. I høringsdokumentet inngår en områdebeskrivelse for hvert område, et utkast til verneforskrift tilpasset hvert enkelt område og et forslag til områdeavgrensing.

Statsforvalteren har ansvaret for den felles lokale, regionale og sentrale høringa. Informasjon om denne høringa finnes på vår hjemmeside www.statsforvalteren.no/in. Høringsfristen er satt til **10. juli 2024**.

Innhold

Innledning.....	5
Forslag.....	6
Hjemmelsgrunnlag.....	7
Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget.....	8
Andre interesser.....	11
Planstatus	12
Forvaltningsmyndighet.....	12
Verneplanprosessen.....	13
Saksbehandling	13
Oppstart av verneplanarbeidet.....	15
Oppheving og endring av tidligere vernevedtak	17
Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser	18
Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	18
Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser.....	18
Avveining skogvern – skogbruk.....	18
Høring	20
Områdebeskrivelser med forslag til verneforskrift og kart.....	21
Uttvidelse av Gålaskarven naturreservat, Stor-Elvdal kommune.....	21
Uttvidelse av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune	28
Uttvidelse av Smoldalen naturreservat, Trysil kommune.....	36
Uttvidelse av Sæteråsskaret naturreservat, Stor-Elvdal kommune	46
Uttvidelse av Nefallet naturreservat, Rendalen kommune.....	54
Uttvidelse av Begna naturreservat, Nord-Aurdal kommune	61
Bjørnstadravinen, Eidskog kommune	73
Sæterberget, Nord-Odal kommune.....	80
Andershøe og Jukulbergje, Vågå og Sel kommuner	87
Benndalen, Gausdal kommune.....	100
Brandbukampen, Gran kommune.....	107

Innledning

Dette verneplanutkastet er et ledd i arbeidet med frivillig vern av skog. Verneplanutkastet er utarbeidet av Statsforvalteren i Innlandet på vegne av Miljødirektoratet. Utkastet blir sendt på høring til lokale, regionale og sentrale høringsinstanser.

Gjennom behandling av «*St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*», sluttet Stortinget seg til regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Stortingsmeldingen trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet, blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en evaluering av skogvernet utført av NINA og Skogforsk. I «*St.meld. nr. 14 (2015-2016) Natur for livet*» er det slått fast at det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder vern av offentlig eid skog og privat eid skog, skal videreføres gjennom det frivillige skogvernet. I forbindelse med behandling av denne meldingen vedtok Stortinget et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge.

Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene, vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven.

Arealet vernet skog har økt de siste årene, men den totale andelen er fortsatt langt fra målet om 10 % skogvern. Pr. 31. desember 2023 er 5,3 % av skogarealet i Norge vernet. Det er da vernet 4,0 % av den produktive skogen, og 8,5 % av den uproduktive skogen. Det er et nasjonalt miljømål at «*et representativt utvalg av naturtypene i skog skal vernes for kommende generasjoner*». Vern av skog er også viktig for å nå flere av de øvrige miljømålene, herunder at «*utryddingen av truede arter i skog skal være stanset og status for arter i nedgang være forbedret innen 2020*» og at «*mangfold av naturtyper i skog skal tas vare på eller gjenopprettes innenfor sitt naturlige utbredingsområde, og slik at alle stedegne arter forekommer i levedyktige bestander*».

Forslag

Statsforvalteren i Innlandet sender med dette på høring forslag om vern av 11 naturreservater i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Fem av områdene er nye naturreservater, seks av områdene er utvidelse av eksisterende naturreservater. Utvidelsene foreslås som endringer av eksisterende verneforskrifter unntatt for Smoldalen og Begna naturreservater som er opprettet etter naturvernloven og vil med dette forslaget få ny verneforskrift med gjeldende forskriftsmal etter naturmangfoldloven.

Høringen omfatter ca. 15 554 dekar nytt verneareal. Totalt skogareal er 14 529 dekar, og av dette er 11 007 dekar produktiv skog.

Områdene som foreslås vernet er:

1. Utvidelse av Gålaskarven naturreservat i Stor-Elvdal kommune, ca. 1577 dekar nytt areal
2. Utvidelse av Trya naturreservat i Stor-Elvdal kommune, ca. 494 dekar nytt areal
3. Utvidelse av Smoldalen naturreservat i Trysil kommune, ca. 8129 dekar nytt areal
4. Utvidelse av Sæteråsskaret naturreservat i Stor-Elvdal kommune, ca. 153 dekar nytt areal
5. Utvidelse av Nefallet naturreservat i Rendalen kommune, ca. 66 dekar nytt areal
6. Utvidelse av Begna naturreservat i Nord-Aurdal kommune, ca. 318 dekar nytt areal
7. Bjørnstadravinen i Eidskog kommune, ca. 129 dekar
8. Sæterberget i Nord-Odal kommune, ca. 133 dekar
9. Andershøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, ca. 3524 dekar
10. Benndalen i Gausdal kommune, ca. 841 dekar
11. Brandbukampen i Gran kommune, ca. 210 dekar

Hjemmelsgrunnlag

Områdene foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Områdene foreslås vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservatene skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene:

- a. (variasjonsbredden av naturtyper og landskap),*
- b. (arter og genetisk mangfold),*
- c. (truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter).*

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- Eit representativt utval av norsk natur skal bevarast for kommande generasjonar.*
- Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.*
- Ingen trua arter og naturtyper skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga arter og naturtyper skal betras.*

Opprettelse av verneområdene bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Områdene vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

De foreslåtte verneområdene inkluderer viktige naturtyper og et stort antall truede og nær truede arter.

Vern av områdene bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. De foreslåtte verneområdene har stor variasjon og rikt artsmangfold. Slike områder er robuste mot endringer i klimaet og bidrar til langsiktig bevaring av artsmangfoldet og opprettholdelse av de økosystemtjenester skogen gir. Vern av områdene vil bidra til langsiktig binding av karbon. Det meste av skogen i denne tilrådingen er gammel barskog, som ifølge rapporten *Skogvern som klimatiltak* (NINA rapport 752) har det største karbonlageret per arealenhet i levende biomasse. Etter figur 1 i den samme rapporten kan den gjennomsnittlige karbonmengden i levende biomasse i skog som blir vernet, estimeres til å være om lag 70 tonn karbon per hektar.

I denne verneplanen er noen av verneverdiene for områdene knyttet til 8 (evt. 9) rødlistede naturtyper som vil bidra til å fylle mangler i vernet, samtidig vil de bidra til å bevare trua og nær trua arter. Disse er høgstaudegranskog (NT), kalk- og lågurtfuruskog (VU), rik sandfuruskog (NT), flomskogsmark (VU), rik gransumpskog (EN), kalkgranskog (VU), kalkfuruskog (VU), tørt kalkrikt berg i kontinentale områder (VU) og kanskje også frisk rik edellauvskog (NT).

Opprettelsen av verneområdene er med på å bidra til å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske skogøkosystem. I denne verneplanen er verneverdiene for mange av områdene knyttet til stor variasjon i skogtyper som bidrar til å fylle mangler i skogvernet. Mangler i skogvernet er framfor alt beskrevet i NINA rapport 1352 fra 2017 med en evaluering av det norske skogvernet.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslag er innhentet i ulike registreringer og kartlegginger som ledd i skogvernarbeidet, blant annet dokumentasjon i Narin - Lokalitetsdatabase for skogområder eller gjennom andre naturtypekartlegginger. Områder som er kartlagt etter Miljødirektoratets nye kartleggingsmetodikk for skogvernområder er også med.

Det fremkommer i beskrivelsen for hvert område hvilket kunnskapsgrunnlag om naturmangfold som ligger til grunn for Statsforvalterens verdivurderinger. Verneverdi kommer fra tidligere skogkartleggingsmetodikk (i Narin-database) som bruker følgende skala: *lokalt verdifullt* (*), *regionalt verdifullt* (**), *nasjonalt verdifullt* (***) og *nasjonalt verdifullt og svært viktig* (****). For bekkekløftregistreringene/kalkskogregistreringene (i Narin-databasen) brukes følgende skala: 1 - *lokalt verdifullt/verneverdig*, 2 - *lokalt til regionalt verdifullt/verneverdig*, 3 - *regionalt verdifullt/verneverdig*, 4 - *regionalt til nasjonalt verdifullt/verneverdig*, 5 - *nasjonalt verdifullt/verneverdig* og 6 - *nasjonalt verdifullt og svært viktig/nasjonalt til internasjonalt verneverdig*. Naturtyperegistreringer fra Naturbase er vurdert etter skalaen: A (*svært viktig*), B (*viktig*) og C (*lokalt viktig*) for kartlegging etter DN

håndbok 13, eller etter etter skalaen: *svært lav – lav – moderat – høy – svært høy kvalitet* på lokalitetskvalitet for kartlegging etter Miljødirektoratets instruks. Verdien av områder kartlagte etter Miljødirektoratets nye kartleggingsmetodikk for skogvernområder er satt av Statsforvalteren selv, iht. verdiskalaen for tidligere skogkartleggingsmetodikk.

Område	Kommune	Totalareal (daa)	Areal skog (daa)*	Areal produktiv skog (daa)*	Moh.	Verneverdi**
Gålaskarven NR utv.	Stor-Elvdal	1557	1469	732	595-946	** ****
Trya NR utv.	Stor-Elvdal	494	470	470	297-503	5 5
Smoldalen NR utv.	Trysil	8129	7516	5268	650-1000	** ***
Sæteråsskaret NR utv	Stor-Elvdal	153	149	110	737-798	* **
Nekfallet NR utv.	Rendalen	66	59	59	436-450	* **
Begna NR utv.	Nord-Aurdal	318	305	305	310-500	** ***(*)
Bjørnstadravinen	Eidskog	129	126	126	136-150	**
Sæterberget	Stor-Elvdal	133	133	133	320-435	*
Andershøe og Jukulbergje	Vågå, Sel	3524	3290	2792	240-1027	6
Benndalen	Gausdal	841	802	802	460-790	5
Brandbukampen	Gran	210	210	210	235-445	**(*)
SUM		15554	14529	11007		

*Tallene på skog og produktiv skog kommer fra tall fra erstatningsforhandlingene der dette foreligger, og ellers fra tilbudet fra skogeierne som skogeierorganisasjonene har laget.

** For utvidelsene angis verneverdien først isolert sett for bare utvidelsen, men deretter også sett i sammenheng med eksisterende verneområde.

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i områdene som foreslås vernet er hogst med tilhørende skogsbilvegbygging, og i noen grad kraftutbygging med nye kraftlinjer. Vern av de foreslåtte områdene skal gjennom bestemmelser om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til å sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til dekning av viktige mangler i skogvernet. Områdene vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av truede naturtyper og levested for at stort antall

truede arter, og dermed redusere den samlede belastningen på arter som har risiko for å dø ut.

Verneforskriftene åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og lokalisering, samt miljøforringer betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i områdene.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter Statsforvalterens oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av det enkelte verneområde nedenfor.

Dersom områdene ikke vernes, vil det være andre sektorloversom regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

Andre interesser

Kraft og energi

Det går kraftledninger i følgende områder:

- *Begna (ikke i utvidelsene men forskriften blir oppdatert til ny mal)*
- *Bjørnstadravinen*
- *Andershøe og Jukulbergje*

Følgende områder grenser til kraftledningstrasé:

- *Begna (ikke i utvidelsene men forskriften blir oppdatert til ny mal)*
- *Andershøe og Jukulbergje*

Følgende områder grenser til regulert vassdrag:

- *Begna*

Det er registrert kraftpotensial (digitalt småkraftpotensial) innenfor følgende områder:

- *Trya*

Mineral

Det er registrert mineralforekomster innenfor følgende områder:

- *Andershøe og Jukulbergje*

Samiske interesser

Følgende områder som tilrås i denne verneplanen ligger innenfor reinbeitedistrikt:

Ingen.

Planstatus

Alt areal i denne verneplanen er avsatt som LNFR i gjeldende kommuneplaner.

Forvaltningsmyndighet

Aktuelle kommuner skal gjennom høringsprosessen gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for nye verneområder i tråd med gjeldene politikk på området. Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

Vedlagt er brev fra Miljødirektoratet datert 4. desember 2014 som beskriver betingelsene for tildeling av forvaltningsmyndighet for verneområder til kommunene. Kommunene må blant annet ha kapasitet og kompetanse til oppgaven. Hvis en kommune takker ja til å være forvaltningsmyndighet, må den påta seg å forvalte alle verneområder i kommunen unntatt områder som er delt mellom flere kommuner, er Ramsarområder eller områder som forvaltes av verneområdestyrer.

I Innlandet har per dags dato følgende åtte kommuner forvaltningsansvar for mindre verneområder:

- Dovre
- Lom
- Vågå
- Ringebu
- Gjøvik
- Tolga
- Alvdal
- Elverum

Verneplanprosessen

Saksbehandling

Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven § 37 skal følge bestemmelser om saksbehandling i lovens §§ 41 til 43. Videre gir rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) retningslinjer for saksbehandlingen. Saksbehandlingsreglene skal sikre at verneforslagene blir grundig utredet, og at de som berøres og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter. Statsforvalteren har i verneprosessen lagt vekt på samarbeid og dialog med grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner og kommuner. Særlig tett har samarbeidet vært med Glommen Mjøsen Skog SA, Norskog og Viken Skog SA.

Vern av skog foregår nå hovedsakelig gjennom ordningen med frivillig vern. Dette innebærer at det er grunneier/rettighetshaver som fremmer et tilbud til vernemyndighetene om vern av et område. Statsforvalteren gir melding om aksept for tilbudet. Det gjennomføres naturfaglige registreringer av det tilbudte område for å klargjøre at området har naturfaglige kvaliteter som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Etter at en slik dokumentasjon foreligger, gjennomføres forhandlinger mellom grunneier/rettighetshaver og staten, og det inngås en avtale som omfatter grenser, verneforskrifter og erstatning. Etter at det er inngått avtale eller mens forhandlingene pågår, starter de formelle verneprosessene etter naturmangfoldlovens bestemmelser. Alle områdene i denne verneplanen er behandlet etter ordningen med frivillig vern. For de fleste områdene som nå går på høring er erstatningsforhandlingene ferdige og avtaler er inngått eller ligger klare for signering. For enkelte områder er ikke erstatningsforhandlingene ferdige ennå, men det er gitt klarsignal fra grunneierne om å sende områdene på høring.

Grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre skal gis anledning til å komme med merknader til et verneplanarbeid før et verneforslag utformes. Det er derfor tidligere meldt oppstart av påtenkt verneforslag etter naturmangfoldloven § 42, se oppsummering nedenfor. Foreliggende høringsforslag er utarbeidet på bakgrunn av drøftinger og forhandlinger med grunneierne og evt. andre rettighetshavere, samt øvrige mottatte innspill fra blant annet oppstartmeldingene og de naturfaglige registreringene. Følgende tabell viser når tilbudene er kommet inn, og når områdene har hatt oppstart:

Navn	Tilbud	Oppstart
Gålaskarven NR utv	04.08.2020	29.10.2021
Trya NR utv	20.01.2022	19.03.2024
Smoldalen NR utv	29.03.2021	19.03.2024
Sæteråsskaret NR utv.	07.02.2022	19.03.2024
Nekfallet NR utv.	06.12.2021	19.03.2024
Begna NR utv.	11.01.2021 og 31.05.2023	19.03.2024
Bjørnstadravinen	26.10.2020	19.03.2024
Sæterberget	26.06.2020	19.03.2024
Andershøe og Jukulbergje	31.05.2022	19.03.2024
Benndalen	13.10.2020	19.03.2024
Brandbukampen	09.02.2022	19.03.2024

I henhold til § 43 i naturmangfoldloven, jf. forvaltningsloven § 37, skal et verneforslag sendes på høring. Høringsforslaget skal beskrive området forslaget omfatter, herunder avgrensning, verneformål og verneverdier, samt andre verdier enn naturverdier og de følgene forslaget antas å få. Statsforvalteren har ansvaret for denne felles lokale og sentrale høringa.

I naturreservatene vil hele økosystemet bli fredet, det vil si alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området. Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt inkludert skogsdrift og motorferdsel. Beiting, jakt, fiske og sanking av bær og sopp vil fortsatt være tillatt. Verneforskriftene og vernegrensene kan eventuelt tilpasses ytterligere etter høring. Det er derfor viktig at høringsinstansene ser på både verneforskriften og vernegrensen for det enkelte område.

Etter høring blir mottatte uttalelser oppsummert og vurdert, og eventuelle endringer av verneforslagene foretas. Deretter sender Statsforvalteren verneplanen med sin tilråding til Miljødirektoratet som så gir sin tilråding til Klima- og miljødepartementet (KLD). KLD gjennomgår direktoratets anbefaling og legger endelig forslag til verneplan fram for Regjeringen. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon i statsråd. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i Regjeringen.

Oppstart av verneplanarbeidet

Av de 11 områdene som nå er på høring har 10 en felles oppstart den 19.03.2024, jf tabell over. Følgende uttalelser er kommet inn her, der innspillfristen var 12. april 2024: Nord-Aurdal kommune, Vågå kommune, Elvia AS, Bane NOR, Språkrådet, Glitre nett AS, Birdlife Norge avd. Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), Hafslund Eco Vannkraft, Landbruksdirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Griug AS.

Utvidelse av Gålaskarven hadde oppstart sammen med flere andre områder den 29.10.2021, jf. tabell over. Følgende uttalelser er kommet inn her, der innspillsfristen var 01.12.2021.: Nordre Land kommune, Språkrådet, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Elvia, Riksantikvaren, Forsvarsbygg, Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten, Bane NOR, Landbruksdirektoratet, Direktoratet for mineralforvaltning, NVE, Innlandet fylkeskommune, Norsk Bergindustri, Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, Norsk Friluftsliv og Norges Orienteringsforbund, Statnett, Glitre Enerig Nett AS og Griug AS.

Samtlige uttalelser til oppstarten nå i 2024 er vedlagt denne høringen. For oppstarten for Gålaskarven fra 2021 er kun uttalelser relevante for dette området vedlagt.

Sammendrag av innspill til oppstartsmeldingene med Statsforvalterens kommentarer

Her følger generelle innspill til oppstartsmeldingene. Innspill som gjelder de enkelte områdene, er omtalt under beskrivelsen av disse nedenfor.

Ingen av verneområdene i denne høringen berører **Bane NORs** interesser.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) er opptatt av at mineralressurser som har, eller kan ha verdi blir vurdert i verneprosessen. Verneplaner vil i de fleste tilfeller gjøre mineralressurser utilgjengelig for framtidig utvinning, og kan begrense muligheten for å drive undersøkelsesvirksomhet etter mineralloven. DMF har særskilte merknader til opprettelse av reservatet Andersøe og Jukulbergje.

Statsforvalterens kommentar:

Vi har i utarbeidelsen av verneforslagene benyttet oss av informasjon om mineralske ressurser som ligger tilgjengelig i åpne kartløsninger. Statsforvalteren viser dessuten til at hensynet til mineralressurser blir ivaretatt i vernesaker på vanlig måte i slike saker, og på tilsvarende måte som andre samfunnsinteresser, gjennom de offentlige høringsprosessene slik disse er lovpålagt i naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen. Statsforvalteren har i forbindelse med verneprosessen sendt melding om oppstart til de høringsinstanser som antas å kunne ha spesielle interesser å ivareta innenfor de aktuelle områdene.

Vedrørende det konkrete innspillet til Andersshøe og Jukulbergje, blir dette omtalt nærmere i forslaget til verneområde.

Landbruksdirektoratet ber om at det av høringsdokumentene må komme frem hvordan områdene brukes i landbrukssammenheng, og at hensynet til dette må ivaretas i verneforskriftene. De peker spesielt på gjennomgående veier, støler, beitebruk og reindrift. Statlig og kommunal landbruksforvaltningen bør involveres i verneprosessen, uttaler direktoratet

Statsforvalterens kommentar:

Der hvor det finnes andre landbruksinteresser enn skogbruk i områdene er dette nevnt spesielt. Det er også tatt inn bestemmelser i verneforskriftene som gjør at kjent landbruksvirksomhet skal kunne foregå som vanlig. Utmarksbeite kan foregå som normalt og det er gitt egne bestemmelser for oppføring/vedlikehold av gjerder mm.

NVE har flere merknader til områdene som gikk på oppstart 2024. Disse er omtalt under enkeltområdene det gjelder. De hadde ingen kommentarer til utvidelsene av Sæteråsen, Nefallet, Begna og Smoldalen naturreservater samt områdene Sæterberget, Benndalen og Brandbukampen, men ber spesielt at Griug AS, Sør-Aurdal EnergiAS og Glitrenett AS ser nærmere på verneforslaget.

Glitre nett AS sier ifra at de ikke har noen innspill eller merknader til verneprosessen, da de ikke har anlegg som blir berørt.

Birdlife Oppland er opptatt av økt skogvernareal i Innlandet (og nasjonalt). Det er viktig å fange opp variasjonen og spennvidden i norsk skognatur, samtidig som større sammenhengende skogområder også prioriteres. Denne runden med skogvern inneholder både utvidelse av eksisterende verneområder og nye områder. Alle de framlagte verneforslagene holder høy faglig kvalitet og vil bidra med økt måloppfyllelse. Birdlife Oppland støtter derfor alle de framlagte verneforslagene. Vi vil understreke viktigheten av at de områdene som inneholder hekkelokaliteter for sårbare rovfuglarter får vernebestemmelser som ivaretar hensynet til disse.

Statsforvalterens kommentar:

Det er som regel ikke egne bestemmelser for i varetakelse av hekkelokaliteter av rovfugl, selv i verneområder der dette er kjent. Dette dekkes av formuleringen i vernebestemmelsene om at "dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder er vernet mot skade og ødeleggelse og unødig forstyrrelse" (...). Der vi har vurdert at det er behov for å nevne sårbare rovfuglarter spesielt er dette med i verneformålet, og/eller tatt inn strengere bestemmelser enn standard forskriftsmal knyttet til forbud mot teltleir og bruk av droner og modellfly og lignende der dette er vurdert som reelle trusler.

Språkrådet har uttalt seg til meldingen om oppstart og støtter navneforslag eller har ingen kommentarer til 10 av områdene. De har merknader til Andershøe og Jukulberget/Jukulbergje, Smoldalen og Sæterberget, og dette omtales under beskrivelsen av områdene lenger ned i dokumentet.

Oppheving og endring av tidligere vernevedtak

Seks av de elleve områdene i denne høringen er utvidelser av eksisterende naturreservater. Her foreslås gjeldende verneforskrifter oppdatert til gjeldende mal for verneforskrifter, og endret i tråd med foreslåtte utvidelser. Endringene i eksisterende verneforskrifter er markert med spor endringer.

Følgende vernevedtak foreslås opphevet som følge av denne verneplanen:

1. Forskrift 21. juni 2019 nr. 830 om vern av Gålaskarven naturreservat i Stor-Elvdal I kommune, Innlandet
2. Forskrift 20. desember 2019 nr. 1958 om vern av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet
3. Forskrift 2. september 2005 nr. 983 om vern av Smoldalen naturreservat, Trysil kommune, Innlandet.
4. Forskrift 20. Desember 2019 nr 1959 om vern av Sæteråsskaret naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet.
5. Forskrift 26. Juni 2019 nr. 829 om vern av Nekfallet naturreservat, Rendalen kommune, Innlandet.
6. Forskrift 10. juni 2005 nr. 576 om vern av Begna naturreservat, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, Innlandet.

Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Områdene er i kommunenes arealplaner i all hovedsak avsatt til Landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområder (LNFR-områder), og noe til Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner – formål «Natur og friluftsliv». Kartlegginger av områdenes naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. I noen tilfeller er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Vernet vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming. Utmarksbeite, jakt og fiske kan fortsatt skje etter gjeldende lovverk. Forvaltning av de fire store rovdyra vil fortsatt skje etter de samme regler som utenfor verneområdene.

Statsforvalteren mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative samfunnsmessige konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslagene vil også sikre viktige områder for friluftsliv, der det er mulig å oppleve større grad av urørt natur.

Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etableringen av verneområdene vil være utgifter til forvaltning og skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene. I tillegg vil det kunne være behov for å restaurere natur i noen få av områdene. Slike restaureringsarealer finnes eventuelt i Brandbukampen der det må vurderes tynning i noen ungsnøskogsarealer med kalkskog for å raskere oppnå en naturtilstand egnet for verneverdiene.

Avveining skogvern – skogbruk

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avirkingen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveining.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ba Klima- og miljødepartementet om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For

privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter 1. februar 2022, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

Sju av de 11 områdene som omfattes av denne verneplanen er tilbudt for frivillig vern av grunneiere før 1. februar 2022. De omfattes derfor ikke av oppdraget fra Klima- og miljødepartementet. Tilbudene for utvidelse Sæteråsskaret naturreservat samt opprettelse av Andershøe og Jukulbergje og Brandbukampen naturreservater er kommet inn etter denne datoen. I tillegg har ett av de to utvidelsesområdene i Begna naturreservat kommet inn etter denne datoen. Statsforvalterens avveining mellom skogvern og skogbruk for disse fire områdene er vedlagt denne høringen, og også omtalt under de enkelte områdene nedenfor.

Høring

Verneforslagene sendes med dette på høring. Alle som måtte ønske det, kan komme med innspill og merknader til forslagene. Statsforvalteren ber spesielt om synspunkter på følgende:

- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i verneforskriften og vernegrenser som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Avgrensing av de aktuelle områdene.
- Synspunkter på verneforskriften og eventuelle merknader til spesielle forhold i det enkelte område. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Om det er behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Frist for å avgi uttalelse settes til **10. juli 2024**. Dere finner alle høringsdokumenter på vår hjemmeside www.statsforvalteren.no/Innlandet i tillegg til at alle avgrensinger er tilgjengelige i databasen Naturbase: www.kart.naturbase.no.

Eventuelle uttalelser sendes:

Statsforvalteren i Innlandet,
Postboks 987,
2604 Lillehammer

eller på e-post til: sfinpost@statsforvalteren.no.

eller direkte via hjemmesiden (adresse i avsnittet over) under Høringer

Områdebeskrivelser med forslag til verneforskrift og kart

Utvidelse av Gålaskarven naturreservat, Stor-Elvdal kommune

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt) isolert sett, **** (nasjonalt verdifullt og svært viktig) sett sammen med eksisterende Gålaskarven naturreservat og inntilliggende Imsdalen naturreservat

Totalareal: 1577 dekar

Areal skog: 1469 dekar

Areal produktiv skog: 732 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 10 050 dekar

Totalareal med utvidelse på høring: 11 627 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare område som representerer en bestemt type natur i form av et større skogområde med gammel og relativt urørt barskog. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog, og ved at det er viktig område for villrein.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Den foreslåtte utvidelsen av Gålaskarven naturreservat i nord, ligger i indre del av Imsdalen, på sørsiden av dalføret, inntil kommunegrensa mot Ringebu. Området er en kile mellom eksisterende Gålaskarven naturreservat (2019) i øst og Imsdalen naturreservat (2005). Biofokus har gjort naturfaglige registreringer i området (2004 – registreringer på private eiendommer i Stor-Elvdal.) Her ble et større område kartlagt, det foreslåtte tillegget for Gålaskarven er en del av denne registreringen.

Forslaget til reservatutvidelse ligger i høydelaget 595 – 946 moh, og er i nordboreal vegetasjonssone. Området ligger nordøstvendt og har svakere boniteter.

Nederst mot elva i nordvest er terrenget ganske slakt, opp mot Bjørnskarven (946) blir det brattere. En bekkedal skjærer ned gjennom lia, i eksisterende reservat er det også

flere slike bekkedalere. Noen steder i brattliene er det bratte skrenter med litt berg i dagen og steinurer.

Verneforslaget er en del av et større sammenhengende naturskogsområde med viktige kvaliteter knyttet til gammel granskog der gran er det dominerende treslaget. Grunnlendt blåbærgranskog naturtypen og dekker store arealer. Denne går delvis over i en åpen bærlyng-barblandingsskog med blanding av furu og gran på forhøyninger i terrenget. Stedvis finnes naken blokkmark, delvis i en slags terrassestruktur/ israndterrasser i ulike høydenivåer. Den dominerende og fattig blåbærskog går brått over i smale soner av rik høgstaudegranskog (NT) med enkelte forsumpete partier i grunne søkk langs bekker, samt enkelte rike kildepartier. Nederste deler av lia finnes innslag av småbregnesgranskog.

Øvre deler av området soneringen har gammel fjellgranskog, for det meste i alders- og delvis bledningsfase. Skogbildet er utpreget åpent med ofte stor avstand mellom trærne, men med en naturlig fordeling, og moderat flersjiktet der store, gamle trær dominerer og foryngelsen er ganske sparsom. Her er til dels urskogspreget med trolig høy kontinuitet i gamle trær og død ved, og med tilhørende kravfullt artsmangfold. Her er gamle, seintvoksende, til dels kraftige trær over 300 år vanlig. Grove læger ligger jevnt utbredt og med jevn fordeling på alle nedbrytningsstadier, men tettheten er (pga. naturlig lav produktivitet) relativt moderat. Skogen i øvre deler har i stor grad gått klar av plukkhogstene som ellers foregått i skogen lavere nede.

Det øvrige, dvs resten av lisen i verneforslaget, er for det meste gammel naturskog som er plukkhogstpåvirket langt tilbake i tid, og har derfor mindre forekomst av virkelig gamle trær (dvs. over ca. 250 år). Her blir også mengden læger mer moderat, og mangler i større grad sterkt nedbrutt død ved. Stubbene er stort sett nedbrutt. Her er skogbildet er langt mer kompakt og produktivt, og skogen er oftest ganske flersjiktet. Relativt jevnt utbredt inngår også trær på rundt 200-250 år. Det er endel islag av selje i området, som har ganske god kontinuitet.

I det eksisterende naturreservatet, med det foreslåtte tillegget er det funnet 8 rødlistearter og 4 rødlistekandidat-arter er så langt påvist. Av disse er nordlig aniskjuka direkte truet og taigaskinn sårbar, de andre hensynskrevende. I grunne søkk er floraen rik med arter som maigull, bekkekarse, enghumbleblom, skogstjerneblom, kvitsoleie, turt, grønnskulle, skogforglemmegei, svartstarr og fjellpestrot. Arter er kun stikkprøvemessig undersøkt, og det gjenstår derfor utvilsomt en hel del interessante arter å finne.

Deler har skogen her har et fuktig preg, delvis med mye gubbeskjegg på trærne. Selv om disse liene er mer påvirket enn høyere oppe, er det likevel snakk om eldre naturskog som har klare kvaliteter.

Gålaskarven inngår i leveområdet til villreinen i Rondane og derfor er arten nå tatt med i verneformålet.

Statsforvalterens vurdering

Området er et viktig supplement til å knytte sammen reservatene Gålaskarven og Imsdalen naturreservater. Dette er et stort, sammenhengende naturskogsområde med viktige kvaliteter. Selv om endel av skogen er plukkhogstpåvirket og dermed har fått noe redusert mengde av viktige nøkkelementer og kontinuitet, er det alt i alt gammel naturskog som dominerer. Øvre del har til dels urskogspreget med trolig høy kontinuitet i gamle trær og død ved, og med tilhørende kravfullt artsmangfold. Nedre deler er viktig særlig fordi disse partiene er mye mer produktive og kompakte, og potensialet overgang til mer naturskoglignende tilstand er stort på litt sikt. Positivt er også innslag av fuktige og rike skogsamfunn langs bekker. Området vurderes å ha klar- regional verdi (**), isolert sett, men verdien øker når en ser verneområdene her samlet, antagelig ****.

Området fyller mangler ved skogvernet gjennom å omfatte noe høgstaudegranskog (NT), samt at det bidrar til å verne et sammenhengende naturskogområde med gammel granskog der deler har urskogpreg. Området er et utvidelsesareal som bidrar til utvidelse av eksisterende store områder vernede områder (> 10 km²).

Inngrepsstatus og andre interesser

Plukkhogst tidligere i nedre deler av lia.

Villrein er tatt inn i verneformålet og hensynet til denne arten vil dermed bli vurdert i forbindelse med dispensasjonssøknader.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandling ferdig. Avtale klar for signering.

Innspill etter oppstart:

Språkrådet har ingen merknader til at navnet *Gålaskarven naturreservat* videreføres som navn på det utvidede reservatet.

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten påpeker at Gålaskarven ligger innenfor regional plan for villrein i Rondane-Sølknletten og ber derfor om at villrein tas med som ett av verneformålene. Dette for å sikre at villreinhensyn blir vurdert og vektlagt ved framtidig dispensasjonsbehandling for områdene.

Statsforvalterens kommentar:

Vi støtter dette innspillet og har tatt inn villrein i verneformålet.

Verneforskrift for Gålaskarven naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet

§ 1.(formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare område som representerer en bestemt type natur i form av et større skogområde med gammel og relativt urørt barskog. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog, og ved at det er et viktig område for villrein.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2.(geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stor-Elvdal kommune: 12/6, 12/11, 14/5 og 14/31.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 10 050 11627 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet juni 2019 XXX. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos Fylkesmannen Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3.(vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
e) Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4.(generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

- de. Beiting.
- ef. Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende traktorveier og stier vist på vernekartet.
- fg. Oppsetting av mobile jakttårn for storviltjakt.
- g.) Utsetting av saltstein.
- h) Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i) Vedlikehold av eksisterende gjerder.

§ 5.(regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på traktorveier og stier avmerket på vernekartet.

§ 6.(generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe.
Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7.(spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- d.e. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- e.f. Etablering av nye skiløypetraséer og stier.
- f. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt g. § 6 andre ledd b.
- h. Utkjøring av annet felt vilt enn arter som er nevnt i § 6 andre ledd b.
- i) Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til hytter/bygninger bakenfor naturreservatet.
- j) Oppsetting av gapahuk ved lmsa og/eller hengebru over lmsa.
- gk. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 e, f,g, i og § 7 b, c, d, e-og f, h, i og j.

§ 8.(generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9.(skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10.(forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11.(forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

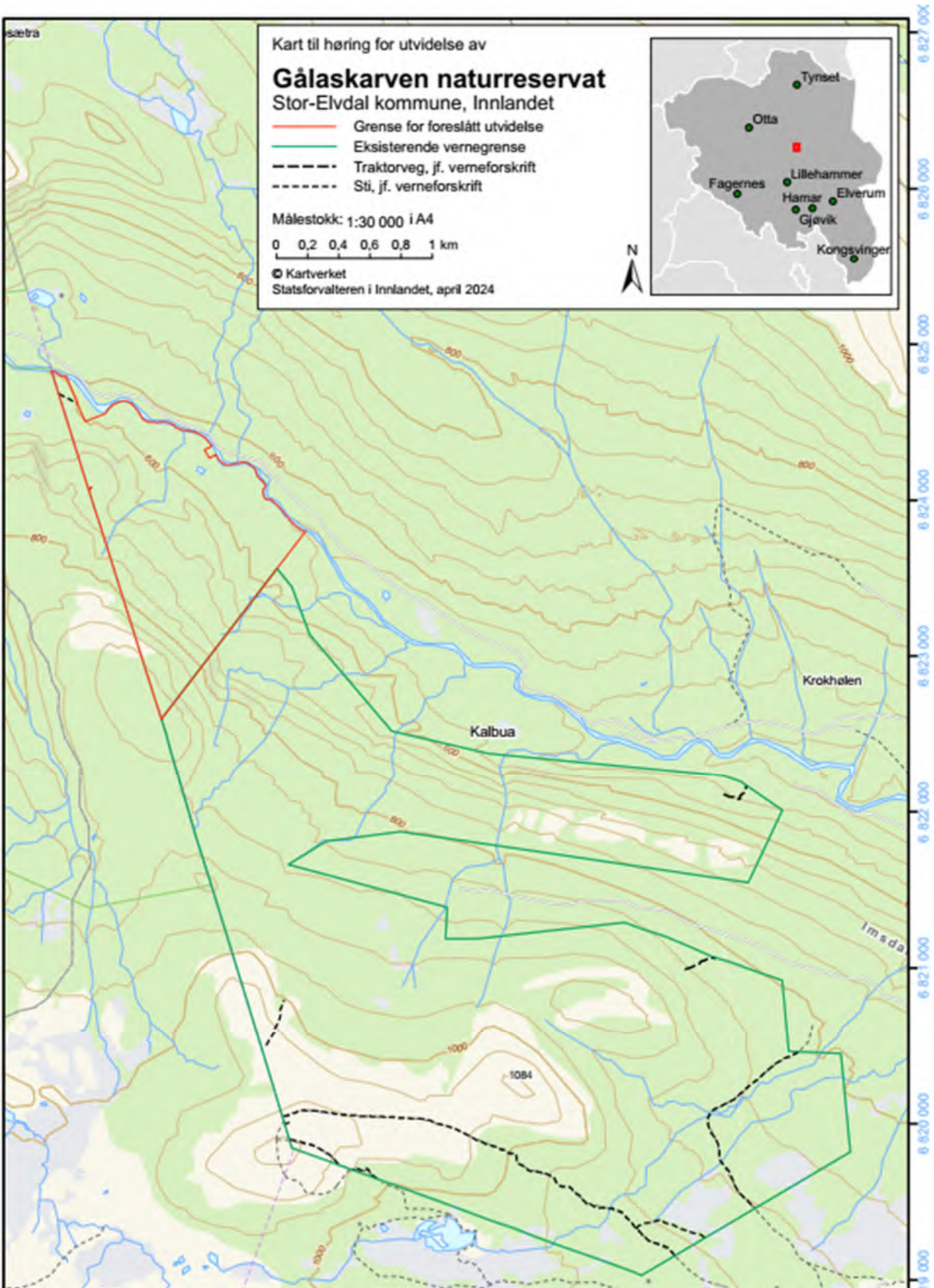
[Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.](#)

|

§ 12.(ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Utvidelse av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune

Verneverdi: 5 (nasjonalt verdifullt) både isolert sett og sett sammen med eksisterende verneområde

Totalareal: 494 dekar

Areal skog: 470 dekar

Areal produktiv skog: 470 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 895 dekar

Totalareal med utvidelse på høring: 1385 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av fuktig løv- og barskog og bekkekløftmiljø med fosserøyksone. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til skog med høy luftfuktighet.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Tilbudsområdet/reservatutvidelsen er en utvidelse av Trya naturreservat som er en vest-øst-gående bekkekløft med høye naturverdier i nærheten av Koppang i Stor-Elvdal kommune. Det blir som en forlengelse av eksisterende naturreservat som ble opprettet i 2019. Lokaliteten er sist kartlagt i forbindelse med prosjektet 'Bekkekløfter 2007, Hedmark' på oppdrag fra Miljødirektoratet.

Det er stort sett granskog på høy og middels bonitet i utvidelsesarealet med høyere boniteter ned mot bunnen av bekkekløfta og middels høy bonitet opp i lisdene. Skogen er gammel med enkelte få unntak. Området ligger i nordboreal og mellomboreal vegetasjonssone, og ligger i høgdelaget 297-503 moh.

Langs elva finnes det frodig høgstaude- og storbregneskog. I skråningene er det mye småbregneskog og blåbærskog, på sørvendt side også noe lågurtskog. Stedvis inngår kalkpåvirkede sig med rik flora øst for Trybekken langs den nordvendte kløftesiden, med marisko, brudespore, dvergsnelle og fjell-lok. Noe rasmark finnes også. Tørr furuskog finnes på utstikkende rygger og på toppen på nordsiden. Død ved har spredt forekomst i de øvre delene, men mer rikelig i de nedre delene. En del selje, bjørk og litt gråor står isprengt granskogen.

I tillegg til flere signal- og rødlistearter knyttet til gammel barskog, er det registrert flere fuktighetskrevede lavarter på berg og på grantrær langs elva. Mest interessant er funn av de sårbare elfenbenslav (EN) på berg, skodelav (NT) på berg og trådrag (VU) på gran og berg. Trådrag ble registrert på 15-20 grantrær på et flatt flompåvirket parti langs elva lengst nordvest i området. Epifyttisk trådrag er kjent fra meget få lokaliteter i regionen, og forekomsten langs Trya er en av de rikeste vi kjenner til på Østlandet. Trådrag på gran er alltid knyttet til lokaliteter med jevn og høy luftfuktighet, noe som understreker Tryas verdi for fuktighetskrevede arter.

Trybekken

Trybekken som drenerer i Trya er ei lita, men markert og velutviklet bekkekløft med tung og kompakt naturskog av gran. Denne blir som en utstikker av verneområdet mot sørvest. Tilbudet/verneområdeavgrensingen omfatter bare sørsiden av bekken. Artsmangfoldet er noe påvirket som følge av plukkhogstpåvirkning med påfølgende redusert mengde og kontinuitet i enkelte nøkkelementer. Det er likevel betydelige kvaliteter knyttet til området, spesielt for fuktighetskrevede arter. En rødlisteart ble påvist, men potensial for flere funn.

Bekkekløfta har bratte sør- og nordvendte skråninger. I bunnen finnes en smal sone med høgstaudegranskog. Nordskråningen har et humid preg, bl.a. med mye mose i skogbunnen. Tung, kompakt grannaturskog dominerer. Det meste er i aldersfase; godt flersjiktet med god spredning i alder og dimensjoner. De største trærne når 50-60 cm diameter i brysthøyde. En del relativt gammel gran inngår ganske jevnt, med alder trolig på mer enn 200 år. Skogbildet er ganske variert, bl.a. lokalt noe oppbrutt av berg og ur. Spredt inngår også noe død gran, mest i ferske og middels nedbrutte stadier, men også enkelte litt eldre stokker finnes. Noe gammel selje enkelte rogn, til dels av kraftige dimensjoner står nede langs bekken.

Langs bekken er det en ganske frodig karplanteflora, med bl.a. mye kvann, turt, tyrihjelms og myskegras. Skogklimaet er utpreget stabilt og fuktig. Det gir seg utslag i rikelig med skjeggslav på granene, bl.a. store mengder gubbeskjegg (NT). Granrustkjuke, granstokkjuke og skrubbenever er også registrert.

Inngrepsstatus og andre interesser

Foruten noe plukkhogst fra tidligere er det ingen kjente inngrep.

Det er kartlagt digitalt småkraftpotensial for vannkraft i for utvidelsesområde Trya. Potensialet utgjør om lag 3,7 GWh til en kostnad på 4-11 NOK/kWh i 2023-kostnader (jf uttalelse av 12.04.24 fra NVE). Med dette har Statsforvalteren orientert grunneierne om vannkraftpotensialene.

Statsforvalterens vurdering

Avgrensingen i forhold til det opprinnelige tilbudet er justert nedstrøms for bedre å

omfatte hele naturtypen som er kartlagt som "bekkekløft", samt arealet på sørsiden av Trybekken. Det er ikke tilbudt areal på nordsiden av Trybekken. Tilbudsområdet henger sammen med eksisterende reservat.

En utvidelse av Trya naturreservat vil oppfylle flere mangler i skogvernet: vern av et område med nasjonale naturverdier, en prioritert skogtype (bekkekløft), et område med gammel gran- og furuskog med A-verdi, et område med rik bakke (kalk) og høy bonitet, et artsrikt område med et ganske stort antall rødlistearter registrert (minimum 11), samt et område med en prioritert art; elfenbenslav (EN).

Forskrift om vern av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune, InnlandetHedmark

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av fuktig løv- og barskog og bekkekløftmiljø med fosserøyksone. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til skog med høy luftfuktighet.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr. i Stor-Elvdal kommune: 17/6, 17/4, 17/344.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. ~~895~~ 1385 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ~~...~~ desember 2019. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos Fylkesmannen Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- f. Oppsetting av jakttårn for storviltjakt.
- g. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- h. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.
- i. Nødvendig motorferdsel for transport av ved, materialer og utstyr til eksisterende bygninger i nærheten av reservatet.
- j. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 h og § 7 b, c, d, e og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- f. Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.
- g. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier vist på vernekartet.
- h. Vedlikehold av traktorveier avmerket på vernekartet i henhold til tilstand på vernetidspunktet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på eksisterende stier og traktorveier avmerket på vernekartet.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. [naturmangfoldloven § 48](#).

§ 9.(skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. [naturmangfoldloven § 47](#).

§ 10.(forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

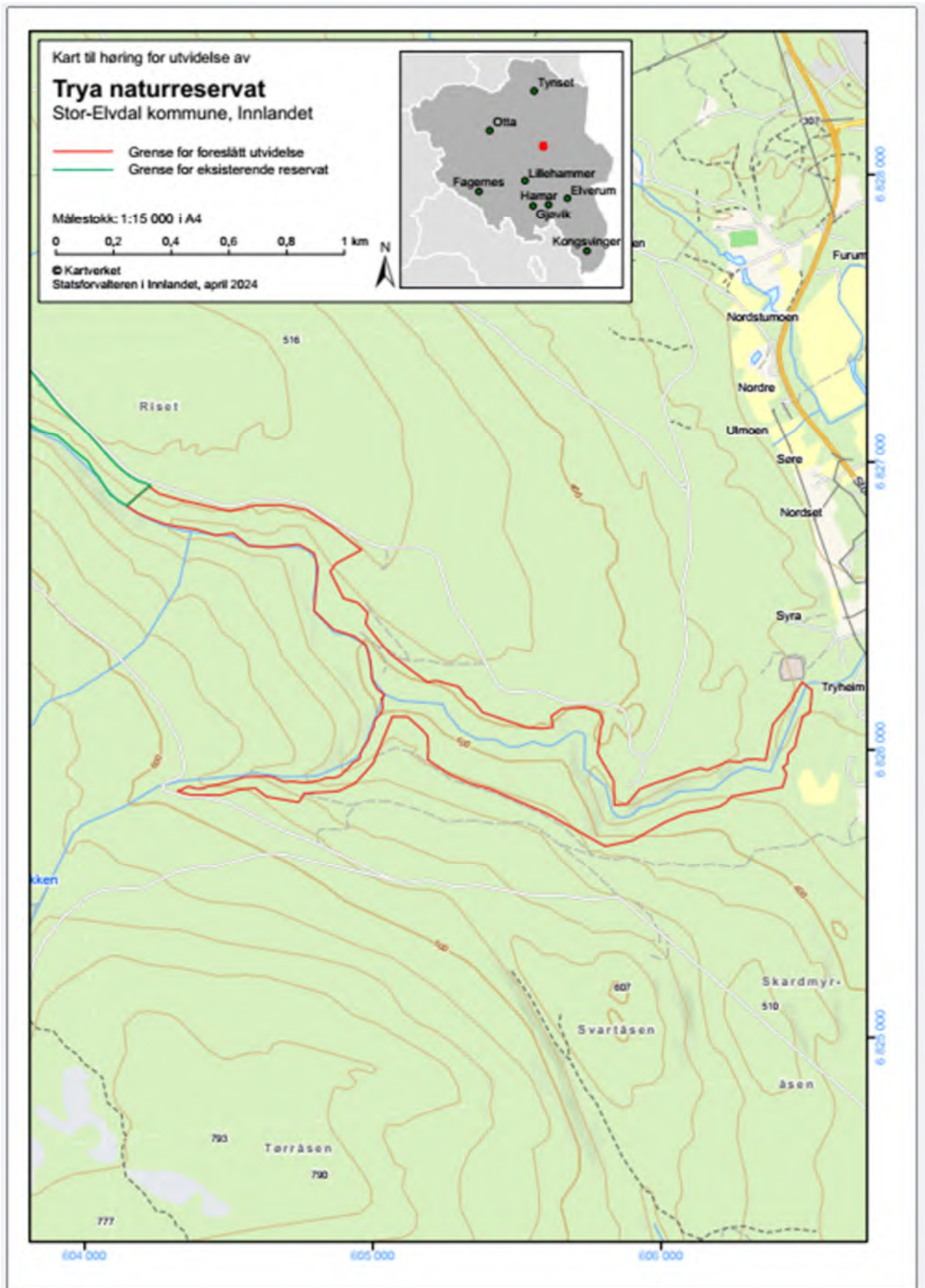
§ 11.(forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. [Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.](#)

|

§ 12.(ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Utvidelse av Smoldalen naturreservat, Trysil kommune

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt) isolert sett, *** (nasjonalt verdifullt) sett samlet med eksisterende naturreservat

Totalareal: 8129 dekar

Areal skog: 7 516 dekar

Areal produktiv skog: 5 268 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: ca. 24 000 dekar

Totalareal med utvidelse på høring: ca. 32 130 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området en god del gammel skog med et rikt arts mangfold, arealer med urskogpreg og tilnærmet urørt skog. Området har mange forskjellige granskogtyper og en interessant fordeling av gran- og furuskog som skyldes variasjon i løsmasser og vanntilgang.

Verneverdier

Tilbudsområdet er en utvidelse av Smoldalen naturreservat i Trysil kommune og ligger i nordboreal sone. Det ligger i høgdelaget 650-1000 moh. Og har middelsbonitet på de lågereliggende områdene mot vest, på de mer høyereliggende partier av skogen er det lav bonitet. Deler av området ligger over tregrensen. Området er kartlagt av Asplan Viak i 2022.

Skogen i reservatforslaget er barskog med urskogspreg. Tilbudsarealet vil være en utvidelse av Smoldalen naturreservat (opprettet i 2005) mot nordvest. Her finnes det gammel barskog med innslag av løvtrær som bjørk og selje. Den rødlistede naturtypen høgstaudegranskog (NT) finnes langs med bekker og fattig gransumpskog finnes spredt i de grandominerte områdene. Skogen er gammel, lysåpen og flersjiktet. Det finnes spor av hogstinngrep spredt i området, og det er lite død ved i området generelt.

Det er funnet 12 nær trua lav- og sopparter i området, noen av dem er sprikeskjegg, blanknål, tyrinål, rosenkjuke, druelav, svartsonekjuke og rotnål. Den sårbare soppen sibirkjuke vokser også her.

Statsforvalterens vurdering

Et vern at dette arealet vil utvide eksisterende reservat til å bli et såkalt «storområde» på over 10 km², hvilket er ønskelig og en av manglene i skogvernsammenheng.

Reservatutvidelsen vil gjøre eksisterende verneområde mer robust. Det vil også dekke manglene skogvernet har av gammel barskog med minst regional verdi, og det vil bidra til å sikre leveområdet til viktige arter. Vernet dekker den rødlistede naturtypen høgstaudegranskog (NT).

Avgrensingen i forhold til opprinnelig tilbud er noe justert i nordvest. Her er en tørrere ryggformasjon med svakt tresatt furuskog som trolig er hogstpåvirket utelatt fra verneområdet pga svake vernekvaliteter.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Elvia AS påpeker at dette er et av områdene der nettselskapet har luftledninger og/eller nettstasjon. Det er ikke planlagt noen tiltak utenom vanlig vedlikehold, på nettet innenfor disse områdene i tiden fremover. Det er viktig å sikre at det kan utføres nødvendig drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende anlegg. I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre de nødvendige tiltak. Dersom det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen. Elvia ber om at standardbestemmelsene knyttet til nettanlegg inntas i vernebestemmelsene. Elvia AS har sendt med særskilt kart som viser ledningsnett. **NVE** har også bedt netteierne om å uttale seg til saken.

Statsforvalterens kommentar:

Ut fra det vedlagte kartet og NVEs egen nettløsning for skogvern så ligger kraftledningen et lite stykke unna vernegrensa, og i tillegg på andre siden av en veg. Vi har derfor ikke tatt inn egne bestemmelser for denne ledningen i verneforskriften. Vi ber om at **Elvia** ser på dette spesielt under høringen og gir innspill hvis dette ikke stemmer.

Språkrådet påpeker at Smoldalen bare utgjør en liten del i utkanten av verneområdet. Dersom det stemmer, bør Statsforvalteren vurdere å heller bruke Smolfjellet, Smolkjølen eller Smolbekken som navn på det utvidede naturreservatet.

Statsforvalterens kommentar:

Det eksisterende verneområdet som skal utvides heter siden 2025 Smoldalen naturreservat. Det er i Smoldalen de tyngste skoglige verneverdiene ligger. Smolkjølen er navnet på et stort myrparti der store arealer ikke er trebevokst. Smolfjellet er over tregrensen. Slik vurderer det som framhever disse to navnealternativene som

Språkrådet foreslår arealer i verneområdet som ikke er trebevokst. Vi har også vurdert "Smolbekken". Da verneområdet det er opprettet for verne om skog mener vi derfor de tre forslagene er litt misvisende i forhold til verneformålet. Av den grunn ønsker Statsforvalteren å beholde Smoldalen natureservat som navn på verneområdet, også med tanke på at det er et innarbeidet navn siden 2005.

Verneforskriften for Smoldalen naturreservat oppdateres i tråd med gjeldende verneforskriftsmal etter naturmangfoldloven. Restriksjonsnivået blir det samme som før.

Forskrift om vern av Smoldalen naturreservat Trysil kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området en god del gammel skog med et rikt artsmangfold, arealer med urskogpreg og tilnærmet urørt skog. Området har mange forskjellige granskogtyper og en interessant fordeling av gran- og furuskog som skyldes variasjon i løsmasser og vanntilgang.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 30/98, 30/18, 9/662 og 10/8 i Trysil kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 32 130 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Trysil kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende
- bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt
- Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lowerk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- sanking av bær og matsopp
- jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lowerk

- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lowerk
- d. vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltsteiner
- g. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. sykling, ridning og bruk av hest er forbudt

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b,
- d. hogst av etablerte plantefelt
- e. merking og rydding av nye stier, løyper og gamle ferdselsveger
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- h. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd
- i. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, f, g og § 7 bokstav a, b, c, d, g.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves Forskrift om Verneplan for skog, vedlegg 12, ~~Smoldalen~~ naturreservat, Trysil kommune, Hedmark, 02.09.2005.

Den nåværende forskriften for Smoldalen NR (2005) som oppheves er denne:

Smoldalen naturreservat, Trysil kommune, Hedmark.

Dato	FOR-2005-09-02-983
Publisert	II 2005 hefte 4
Ikrafttredelse	02.09.2005
Endrer	FOR-1993-07-09-652
Gjelder for	Trysil kommune, Innlandet
Hjemmel	LOV-1970-06-19-63-§8, LOV-1970-06-19-63-§10, LOV-1970-06-19-63-§21, LOV-1970-06-19-63-§22, LOV-1970-06-19-63-§23 jf LOV-2009-06-19-100-§77
Kunngjort	08.09.2005
Rettet	14.09.2005, § 9
Korttittel	Forskrift om Smoldalen naturreservat

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 2. september 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og § 21, § 22 og § 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1. Avgrensning

Det fredete området berører følgende gnr./bnr. i Trysil kommune: 9/662.

Reservatet dekker et totalareal på ca. 24.000 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50.000 datert Miljøverndepartementet september 2005. De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Trysil kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2. Formål

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området en god del gammel skog med et rikt artsmangfold, arealer med urskogpreg og tilnærmet urørt skog. Området

§ 3. Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrelegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til telteirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr. 1-4, er ikke til hinder for:

2. Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.

Bestemmelsene i § 3, nr. 1-3, er ikke til hinder for:

3. Sanking av bær og matsopp.
4. Jakt og fangst etter viltloven, og fiske etter lov om laksefisk og innlandsfisk.
5. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
6. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
7. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
8. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter:
  - a. § 4 nr. 1, øvingskjøring.
  - b. § 4 nr. 4, uttransport av felt storvilt med annet kjøretøy enn lett terrengkjørende beltekjøretøy.
  - c. § 4 nr. 8, vedlikehold av anlegg.
  - d. § 5 nr. 3, hogst av etablerte plantefelt.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Hogst av etablerte plantefelt.
4. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr. 5.

§ 6. Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7. Forvaltningsplan

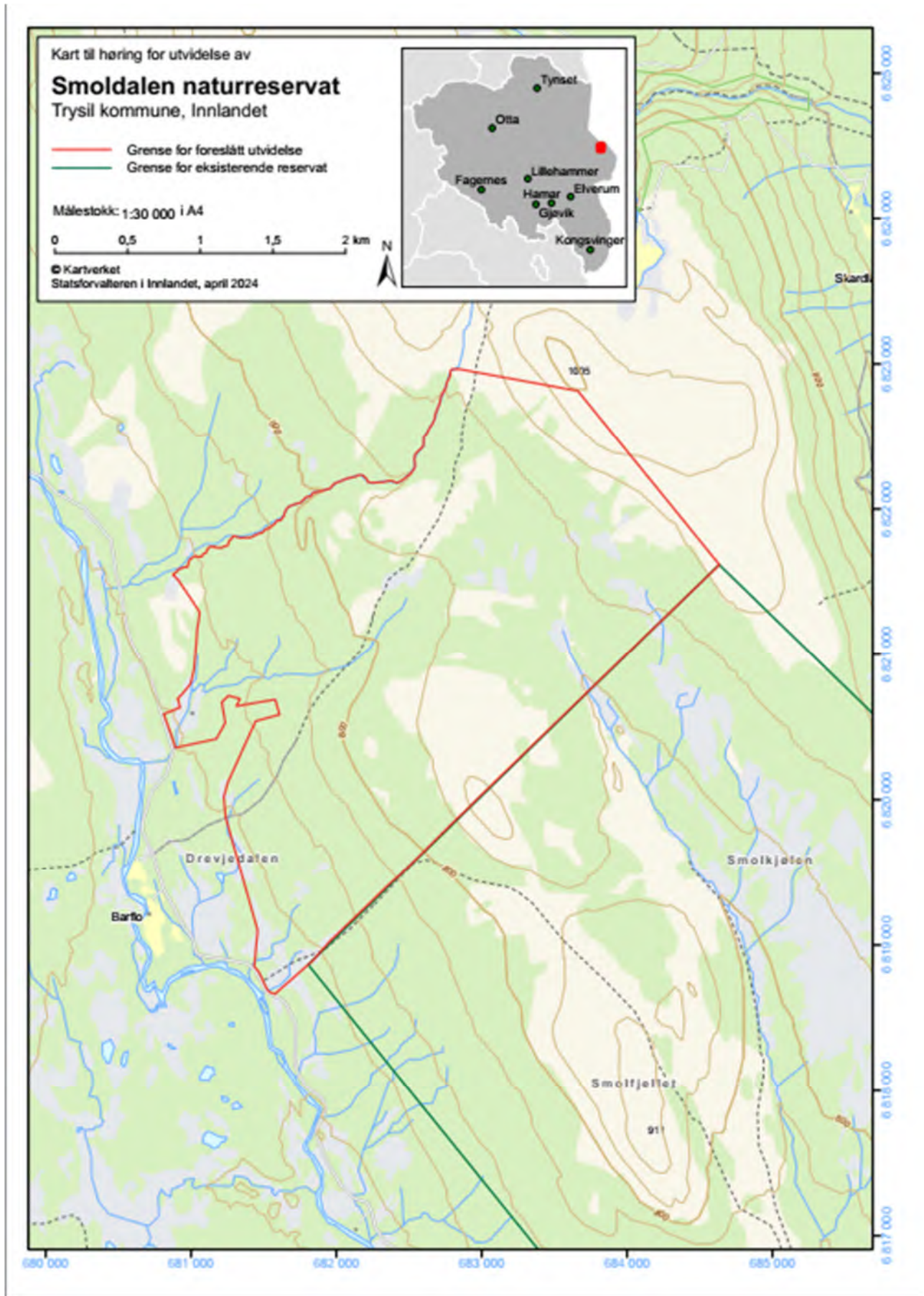
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8. Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves [forskrift 9. juli 1993 nr. 652](#) om fredning av **Smoldalen** naturreservat, Trysil kommune, Hedmark.

Utvidelse av Sæteråsskaret naturreservat, Stor-Elvdal kommune

Verneverdi: * (lokalt verdifullt) isolert sett, ** (regionalt verdifullt) sett samla med eksisterende naturreservat

Totalareal: 153 dekar

Areal skog: 149 dekar

Areal produktiv skog: 110 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 790 dekar

Totalareal med utvidelse på høring: 943 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel, høytliggende barskog. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gammel barskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Sæteråsskaret utvidelse er et lite område som grenser til Sæteråsskaret naturreservat (2019) i øst og sør. Tilbudsområdet er noe redusert i forhold til det opprinnelige. Arealer med myr og svakere verneverdier mot vest er utelatt, det er arealene nærmest eksisterende reservat som inngår i utvidelsesforslaget. Området er kartlagt av Asplan Viak i 2022.

Området ligger i nord- og mellomboreal vegetasjonssone i høydelaget 737-798 moh. Det ligger på svakere boniteter, stedvis på grunnlendt mark.

Området består av eldre og litt gammel høyereliggende barskog i mosaikk med fattig myr og ugrøftet myrskog. Fattige skogtyper er dominerende. Det er ofte ganske jevn blanding av furu og gran, gjerne ispedd en del bjørk innen største delen av området. I sørøst, og noen partier i nord, er det større grandominans. Kun et lite parti i nord har rik vegetasjon (Rik sumpgranskog – EN, ca 1,5 dekar). Det er også noe areal (svak lyng-lågurtskog) som inngår i de rødlista naturtypene Kalk-og lågurtfuruskog (VU) og Rik sandfuruskog (NT, ca 10-15 dekar).

Det meste av området er nylig påvirka av gjennomhogst, der de største trærne er hogd, og den gjenstående skogen er derfor relativt ung. Gran er i tillegg planta inn i noen hogde områder. Spredt finnes likevel enkelte gamle furutrær, samt et fåtalls gamle, læger og stubber, brannstubber og gamle furugadd.

I det sørøstre hjørnet er det et parti med biologisk gammel granskog som har ikke vært utsatt for hogst på lang tid. Aldersspredninga virker å være god (tre trær dokumentert å være 105, 161 og >300 år). Skogen blir nokså kompakt og grov i nedre del, det som er nærmest eksisterende reservat. Død ved finnes jevnt over, men bare små partier har større tettheter av død ved. Flere nedbrytningsfaser og størrelser er representert, inkludert enkelte grove, sterkt nedbrutte trær (typiske «svartsonekjukelæger»).

Vest for dette er det en bratt skrent med innslag av gamle furulæger og noen flere gamle furutrær enn ellers.

Det er påvist et moderat arts mangfold, med flest rødlistearter knytta til gammel granskog (gamle trær og læger) og noen knytta til gammel furuskog (restelementer som brannstubber, høystubber og gadd), totalt 8 rødlistearter (1VU, 7NT). Noen flere rødlistearter kan trolig forventes (lav og vedboende sopp).

Det opprinnelige tilbudet i Sæteråsskaret utvidelse hadde samlet sett moderate kvaliteter da det er et lite område og størstedelen nylig er påvirka av hogst. Det er derfor gått videre med et mindre område som er mest verdifullt og som er nærmest eksisterende reservat.

Konsekvenser for skogbruk (tømmertilgang)

Skogbruksfaglig vurdering

Stor-Elvdal er en viktig skogbrukskommune og har i dag en stor vernebelastning (10,4%; 2021). Tillegg kommer andre hensynsområder. Det tilbudte området er i hovedsak grandominert og lav produktive skogarealer. Det ligger i bakkant av myr områder og i litt kupert areal. Området som foreslåes vernet er relativt lettdrevet, men ligger i bakkant av noen myrområder og andre våte partier. Men det er bør ikke være noen problemer å gjennomføre skogsdrift med konvensjonelt utstyr. Området grenser til et eksisterende skogvern og det har skogsveidekning. Det vil ikke begrense tømmerstrømmen til eksisterende skogsbilveg betraktelig. Det ser ikke ut til å påvirke framtidige investeringstiltak. Området vurderes til å ha betydning for tømmertilgangen, dette med bakgrunn i den allerede høye verne- og hensynsbelastningen som allerede eksisterer i Stor-Elvdal kommune.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
	Betydning for tømmertilgangen								

Statsforvalterens vurdering

Kun noen mindre partier med biologisk gammel granskog og rik gransumpskog (som begge grenser mot naturreservatet) kan sies å ha spesielle kvaliteter. I henhold til manglene i skogvernet vil Sæteråsskaret utvidelse i noen grad dekke inn to av manglene i skogvernet i det tidligere fylket Hedmark når det gjelder gammel granskog og rik sumpskog minst med verdi B, som er to skogtyper med middels udekket vernebehov. Delvis vil området ha innslag av Kalk-og lågurtfuruskog (VU) og Rik sandfuruskog (NT). Deler av dette polygonet er tatt vekk i det endelige verneforslaget, slik at det er noe usikkert hvor mye av de som inngår i vernet.

Sett i sammenheng med eksisterende naturreservat er det kun de to nevnte granskogsområdene som grenser mot naturreservatet som vurderes å ha betydning og disse vil kunne bidra med noen flere rødlistearter som ikke er kjent fra reservatet, og i liten grad til økt størrelse (i underkant av 40 dekar). Resten av området har mer moderate kvaliteter, men en del av området tas med som en buffer mot eksisterende verneområde.

Avveining skogbruk/tømmertilgang og vern

Sæteråsskaret utvidelse har moderate verneverdier og har en viss betydning for tømmertilgangen Stor-Elvdal. Området havner på gult felt i avveiningsskjemaet for vern/skogbruk. Statsforvalterens samlede konklusjon er at vi ønsker å fremme utvidelsesforslaget for vern, da det er et forholdsvis lite område arealmessig, men at det

i prosent vil styrke et fra forholdsvis lite verneområde betydelig. Den reduserte tømmertilgangen for distriktet blir svært lite sett i dette perspektivet

Forskrift om vern av Sæteråsskaret naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel, høytliggende barskog. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gammel barskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stor-Elvdal kommune: 17/6, 17/4,45.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 790 943 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet desember 2019XXX. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos Fylkesmannen Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hjemråder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. ~~Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt.~~ Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- f. Oppsetting av jakttårn for storviltjakt.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 7 b, c, d, e og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10.(forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11.(forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.
[Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.](#)

§ 12.(ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart til høring for utvidelse av

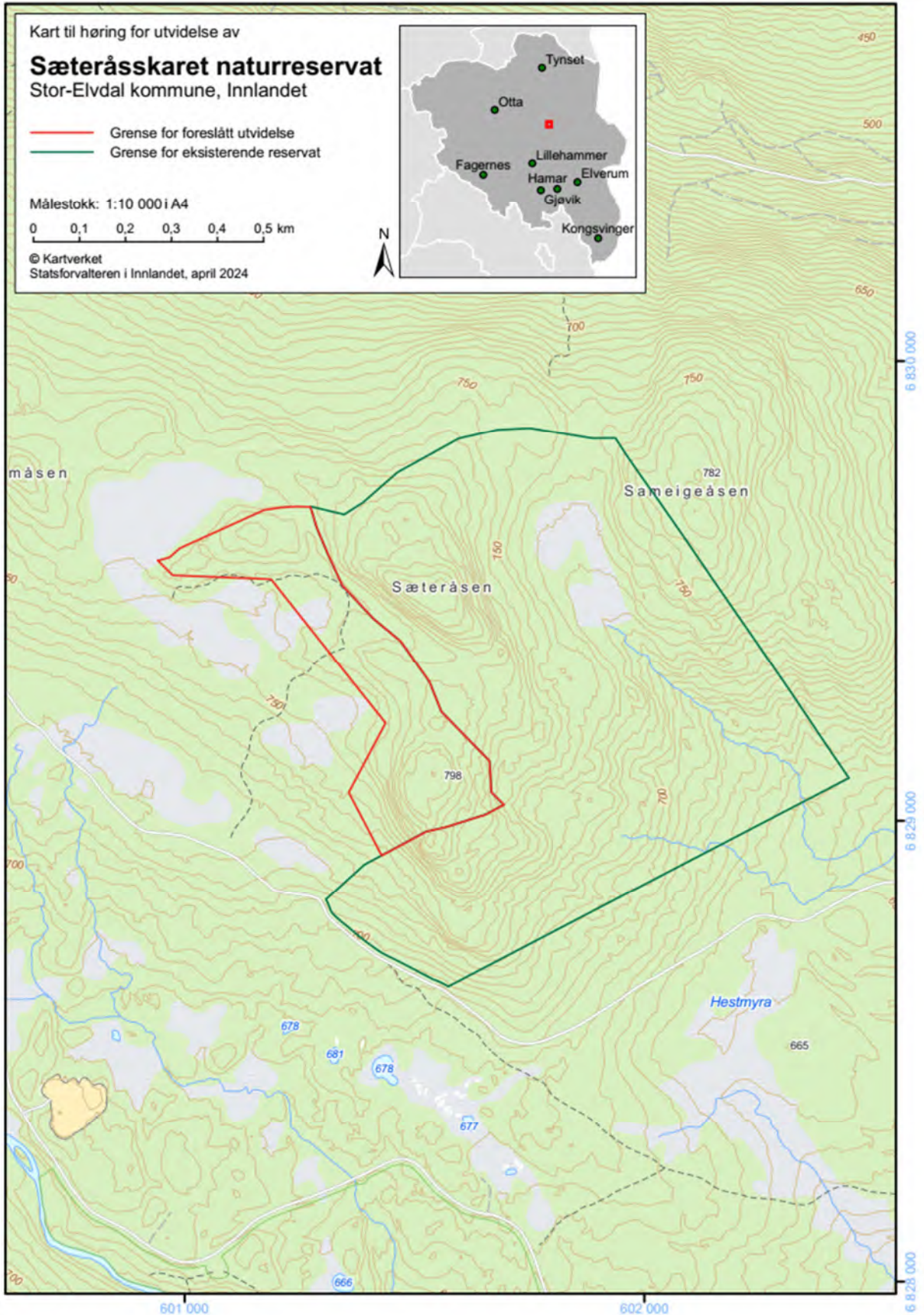
Sæteråsskaret naturreservat Stor-Elvdal kommune, Innlandet

- Grense for foreslått utvidelse
- Grense for eksisterende reservat

Målestokk: 1:10 000 i A4

0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 km

© Kartverket
Statsforvalteren i Innlandet, april 2024

Utvidelse av Nekfallet naturreservat, Rendalen kommune

Verneverdi: * (lokalt viktig) isolert sett, ** (regionalt viktig) sett samla med eksisterende naturreservat

Totalareal, høringsforslaget: 66 dekar

Areal skog: 59 dekar

Areal produktiv skog: 59 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 1755 dekar

Totalareal med utvidelse på høring: 1821 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur og lite skogspåvirket skog knyttet til en velutviklet bekkekløft med tilhørende artsrik fosserøykskog og fossesprøytsone ved Nekfallet. samt elvevifte med flommarksskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gammel skog i flommarksskog, bekkekløfter, fosserøyksoner og fossesprøytsoner.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle.

Det er i den foreslåtte utvidelsen vi finner naturbeskrivelsen gammel skog i flommarksskog, dette blir da som et tillegg i verneformålet jf. forskriften.

Verneverdier

Området er ble naturtypekartlagt som en del av kartlegging av fuktskog i Innlandet i 2019 av Asplan Viak. Lokaliteten gis verdien nasjonalt viktig (A), da den oppnår høy vekt for artsmangfold. Ellers oppnår den høy vekt også for størrelse (ca. 50 daa variert flommarksskog), og habitatkvalitet, middels vekt for påvirkning. Den foreslåtte utvidelsen av verneområdet omfatter rundt 90-95% av den kartlagte lokaliteten.

Verneområdeutvidelsen ligger i nord-boreal vegetasjonssone i høydelaget 436-450 moh. Boniteten er gjennomgående høy på hele området.

Den foreslåtte utvidelsen av Nekfallet naturreservat omfatter størstedelen av Nekas elvevifte mot utløpet i Unsetåa-Finnstadåa i Rendalen kommune. Vifta har her et fall på ca. 10 m på en strekning på 230 m. Berggrunnen i området er totalt overdekket av fluviale avsetninger, som her er elveavsetninger, men med betydelig grovere substrat, med grus, sand og stein, enn på elvesletta. En rekke "sesongaktive" flomløp gir en

småskala topografisk variasjon i hvor slike flomløp med relativt rik vegetasjon veksler med fattig-middels rik barskog over korte avstander, spesielt i søndre halvdel av området.

Verneområdeutvidelsen omfatter flommarkskog, da ulike utforminger flompåvirket oreskog. Det er flomskogsmarker på finmateriale, men dette veksler med innslag av blåbær- og småbregneskog. Tresjiktet er dominert av gråor i veksling med gran. Feltsjiktet er artsrikt med mange krevende arter i vekslende dominansforhold: hundekveke, bringebær, skogburkne og broddtelg. Andre krevende arter som ble notert her er mjørdurt, myskegras, kvitbladtistel, sløke, strutseving, sumphaukeskjegg, storrap, turt, krattssoleie (NT) og hundegras (NT). Huldregras (NT) har mange forekomster i dette området, og antall forekomster synes å ha økt betraktelig siden registreringene i 1987. Skogsøtgras (VU) er registrert i lokaliteten.

På opplendt noe tørrere mark og rygger, spesielt i søndre del av området, er det større innslag av gran, og vegetasjonstypen er oftest blåbær- eller småbregneskog, med vanlige arter for disse skogtypene.

Dette er en artsrik lokalitet hvor flere rødlistede arter er registrert: skogsøtgras (NT), huldregras (NT) og krattssoleie (NT). Ellers inngår en rekke mer krevende arter.

Inngrepsstatus og andre interesser

Ved kartleggingen i 1987 ble det registrert flatehogst i flompåvirket granskog på Nekas elvevifte i nesten hele den sørlige halvdel av området. Hogsten ble antakelig utført på slutten av 1970-tallet, sett ut fra eldre flybilder. Disse arealene er nå yngre granskog, delvis også med innslag av gråor og bjørk. Spesielt i tilknytning til aktive flomløp ser det ut til at mest gråor har rekolonisert områder som ble hogd tidligere. For øvrig er mye av de gjenværende øvrige arealene lite påvirket, og synes å ha endret seg lite siden kartleggingen i 1987. Disse arealene har en god del både stående og liggende død ved av lauvtrær.

Undsetvegen går imellom eksisterende reservat og den nedre foreslåtte delen i dette utvidelsesforslaget. Avstanden er i overkant av 90 meter mellom de to delene.

Det er registrert en hydrologisk målestasjon innenfor den foreslåtte utvidelsen. NVE har ikke omtalt denne i sitt innspill til oppstarten, men vi ber spesielt om innspill til om det er behov for spesielle bestemmelser i verneforskriften for denne.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandling ferdig. Avtale klar for signering.

Statsforvalterens vurdering

Lokaliteten er en av flere sumpskog og flommarkskoglokaliteter langs Unsetåa-Finstadåa. Ingen av disse er vernet eller er kraftig påvirket/forringet. Nekas elvevifte skiller seg en del fra øvrige flommarktyper, og er et viktig supplement til flommarksskogtypene i området. Statsforvalteren mener utvidelsen av vernet, foruten å tilføre nye rødlistearter og naturtyper i vernet, gjør at det samlede verdi av eksisterende naturreservat oppnår et mer fullstendig vern av skog og naturtyper som er påvirket av elveløpet Neka. Av mangler i skogvernet dekker utvidelsen av Nefallet naturreservat gråor flommarkskog samt vern av upåvirket bar og løvskog på høyere bonitet.

Forskrift om vern av Nekfallet naturreservat, Rendalen kommune, **Hedmark Innlandet**

§ 1.(formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur og lite skogbrukspåvirket skog knyttet til en velutviklet bekkekløft med tilhørende artsrik fosserøyskog og fossesprøytsone ved Nekfallet, samt elvevifte med flommarksskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gammel skog i bekkekløfter, fosserøysoner og fossesprøytsoner.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2.(geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Rendalen kommune: 72/1, 76/1, 78/111.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. **17551821** dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet **juni 2019-XXX**. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Rendalen kommune, **hos Fylkesmannen Statsforvalteren** i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3.(vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp, inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er ikke tillatt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
- c. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, etablering av nye båtplasser, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrekking er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller med medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk'.

§ 4.(generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. ~~Bålrensning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.~~
- f. Utsetting av saltstein.
- g. Vedlikehold av eksisterende bilvei i henhold til standard på vernetidspunktet.
- h. Vegetasjonsrydding inntil 10 meter fra midtlinje i eksisterende bilvei.
- i. Merking, rydding og vedlikehold av stier avmerket på vernekartet.
- j. Forsiktig rydding av løvtrær ved utsiktsplass nær Nekfallet.
- k. Oppsetting av midlertidige, mobile jaktårn for storviltjakt

§ 5.(regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på veier og stier avmerket på vernekartet.

§ 6.(generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Motorisert ferdsel på bilvei avmerket på vernekartet.
- b. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7.(spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- e. Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til setrer, hytter og buer med beltekjøretøy på godt snødekt mark.
- f. Oppgradering av bilvei avmerket på vernekartet.

g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e, f, g, h, j og § 7 b, c-og d og e.

§ 8.(generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. [naturmangfoldloven § 48](#).

§ 9.(skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. [naturmangfoldloven § 47](#).

§ 10.(forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11.(forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. [Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.](#)

|

§ 12.(ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Utvidelse av Begna naturreservat, Nord-Aurdal kommune

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt isolert vurdert); ***(*) (nasjonalt verdifullt til nasjonalt verdifullt og svært viktig vurdert sammen med eksisterende naturreservat)

Totalareal: 318 dekar

Areal skog: 305 dekar

Areal produktiv skog: 305 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 4649 dekar (fra kartpolygon, skiller seg fra areal i verneforskriften som sier 4750 dekar)

Totalareal med utvidelse på høring: 4967 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med fredningen er å bevare et forholdsvis urørt skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Området har en særskilt vitenskapelig betydning som leveområde for en meget interessant kryptogamflora med viktige forekomster av sjeldne og trua arter, der særlig den store forekomsten av en spesiell lavart er svært verdifull. Området er egenartet fordi det er et relativt stort, lågereliggende naturskogområde med stor variasjon i naturmiljøer, skogtyper og vegetasjonstyper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Begna naturreservat ble først vernet i 2002, og utvidet i 2005. Det ligger i Begnadalen i Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner. Naturreservatet starter ca. 4 km nordvest for Bagn og strekker seg videre ca. 7 km oppover i kløfta, delvis på begge sider av elva. Elva går her i en trang og nedskåret V-dal. På begge sider er det bratte lier, med mye bergskrenter og loddrette stup. Begna er regulert og reguleringsmagasinet strekker seg i hele reservatets lengde. Eldre grandominert naturskog dominerer skogbildet, men vekslingen i skogtyper avspeiler den varierte topografien. Generelt dominerer fattige og intermediære skogtyper, den det finnes også innslag av rike skogtyper. Naturreservatet ligger i mellomboreal og sørboreal vegetasjonssone i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 310-500 moh.. Et stort spenn både langs fuktighetsgradient og temperaturgradient med sol- og skyggeside av elva gir grunnlag for et rikt artsmangfold for mange artsgrupper. Spesielt oppsiktsvekkende er forekomsten av mjuktjafs (sårbar) som omtales spesielt i verneformålet. Innenfor eksisterende verneområde finnes forekomster av mjuktjafs som er av de rikeste som er påvist i Norge og Europa. Arten vokser på flere tusen trær, grovt anslått til mellom 10 – 50 000 (jf. omtale i forvaltningsplan fra 2018 og Lindblad

1996). Flere arter med sårbar rovfugl har naturreservatet som sitt sentrale leveområde, inkludert de nå aktuelle utvidelsene.

De to utvidelsene som nå er på høring, ligger i Nord-Aurdal kommune. Begge er kartlagt med ny NiN-skogkartleggingsmetode.

Den nordre utvidelsen ved Bjørgo er på ca. 231 daa. Arealet er furudominert og skogen består til ca. halvparten hver av hogstklasse 4 og 5. Det ligger i mellomboreal sone. Det er foretatt omfattende flathogster og noe plukkhogst i området. Det meste av dette er fra før 1950. Langs et bekkedrag som går gjennom området finnes ca. 18 daa med den sterkt truede naturtypen rik gransumpskog med en del liggende død ved. Den største naturverdien er imidlertid knyttet til spredte og rike forekomster av mjuktjafs, med ca. 35 registreringer med en-flere titalls individer per lokalitet. Området har potensiale for å på sikt bli et enda bedre leveområde for denne arten med økende alder på skogen.

Den søndre utvidelser er på ca. 87 daa og ligger i sørboreal sone. Hele området er preget av tidligere tømmerhogster, men domineres nå av hogstklasse 5. Arealet består av fattig furuskog på toppen, mens det i de lavereliggende arealet nedenfor brattskrentene er rikere skog med både gran og lauv. Furuskogen er fattig på død ved, men det er framfor alt her det forekommer mjuktjafs (ca. 10 registreringer). I den rikere, mer produktive delen er det en hel del død ved med god forekomst av rosenkjuke på granlæger. Her inngår også lommer med høgstaudegranskog (nær truet).

Begna naturreservat i sin helhet vurderes som nasjonalt verdifullt, på grensa til nasjonalt verdifullt og svært viktig (høyeste kategori). I evalueringen av skogvernet kommer det frem at Oppland har en svært høy andel forekomster av lavarter av særlig stor nasjonal forvaltningsinteresse, og at sørvestlige deler av Oppland stor andel av arter som huldrestry og mjuktjafs. Isolert sett vurderes de to utvidelsene å være av regional verdi fordi de vil være med å øke arealet av eksisterende reservat og har gode forekomster med mjuktjafs. Arealene vil også fange opp den regionale mangelen med gammel granskog med minst regional verdi. Av nasjonale mangler vil arealene dekke inn både lavlandsskog og høyproduktiv skog med stor naturverdi, særlig knyttet til mjuktjafs. Begna naturreservat utgjør en sentral del av et nettverk med skogvernopråder i Valdres med delvis samme skogtyper. Inntilliggende verneområder har imidlertid ikke de samme kvalitetene knyttet til arten mjuktjafs. Det er derfor ønskelig med ytterligere utvidelser av Begna naturreservat for å få med flere store forekomster av denne arten som er registrert inntil vernegrensa.

Konsekvenser for skogbruk (gjelder den nordre utvidelsen ved Bjørgo der tilbudet kom inn etter 1. februar 2022)

Nord-Aurdal kommune har i dag en noe lavere vernebelastning enn resten av Innlandet. Tilbudt område er en utvidelse av et større eksisterende skogvernområde. Vern av området hindrer ikke tilgang til bakenforliggende arealer. Tallene er hentet fra SR16 og det er derfor litt varians fra AR5. Arealet har god produksjonsevne og det står i dag bra med kubikkmasse som kan høstes. Mesteparten av det skogen som står innenfor det tilbudte arealet er eldre og kan innen kort tid avvirkes. Så å si hele området virker drivbart med tradisjonelt hjulgående skogsmaskiner. Det er et lite område i sør med bratt helling som kan være kostbart å høste. Vern av tilbudt areal vil redusere muligheten for nye investeringer, men det er ikke behov for å ny skogsveg for å avvirke tilbudt område. Det er relativt kort avstand til offentlig veg, med potensiale for som velteplass. Det er ut fra et skogbrukshensyn anbefalt å vurdere en reduksjon i arealet eller andre tiltak for å ivareta verneverdiene innenfor arealet.

Avveining mellom vern og skogbruk

Ut fra ovenstående beskrivelse av vernekvaliteter og betydning for skogbruket havner utvidelsen ved Bjørgo på V2S2 i avveiningsmatrisen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾	
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾	
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1	
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1	
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1	
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1	
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1	
				S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
				Har mindre	Kan få			Har		
	Betydning for tømmer tilgangen									

Dette er innenfor en grønn rute i matrisen. Området har altså så høy verneverdi at det skal prioriteres for vern. Dette ut fra Statsforvalterens retningslinjer for vurderinger og plasseringen i matrisen ovenfor, der grønne ruter skal prioriteres for vern. Det kan imidlertid nevnes at grensa for området er redusert med ca. 13 daa jamført med det

opprinnelige tilbudet som en tilpasning for fremtidig drift av resterende areal på eiendommen.

Inngrepsstatus og andre interesser

Restriksjonsnivået som foreslås vil bli det samme som i eksisterende naturreservat, men verneforskriften er gjort om i tråd med ny mal for verneforskrifter. Dette innebærer blant annet at traktorvegen på eiendom 100/10 som omtales spesielt i gjeldende verneforskrift i stedet er avmerka på vernekartet og omfattet av bestemmelsene som gjelder bruk av disse traktorvegene. Hjemmelen for å kunne søke om enkle tilretteleggingstiltak for etablering av leirplass på samme eiendom omfattes nå av den foreslåtte verneforskriftens § 7 e om «annen enkel tilrettelegging for friluftsliv». I eksisterende forskrift § 5 nr. 2 kan det søkes om hogst av etablerte plantefelt. Denne bestemmelsen er foreslått tatt ut. Ved behov vil en slik hogst skje som en skjøtselshogst etter en plan i regi av forvaltningsmyndigheten, jf. § 9. Dette er i tråd med vedtatt forvaltningsplan fra 2018, der det ellers er vurdert at naturverdiene best ivaretas uten skjøtsel da det vil danne seg naturlige lysåpninger jo eldre skogen blir, noe som er gunstig for mjuktjafs. I tillegg til hensynet til vegetasjon så er det flere arter rovfugl i området, også i en av utvidelsene. Dette er derfor nå lagt til i verneformålet, og utover standardbestemmelsene i ny mal for verneforskrifter er det også tatt in forbud mot teltleir samt bruk av droner og modellfly og lignende i den sårbare perioden for disse artene.

Traktorveger er avmerka på vernekartet, og disse kan vedlikeholdes og brukes ifm. med landbruksnæring, utfrakt av felt elg, hjort og bjørn samt til sykling og riding. Utenom dette er sykling og riding forbudt ellers i området. Traktorvegen som går gjennom den søndre utvidelsen, kan også brukes til nødvendig transport av båt til Begna tilhørende de nærmest liggende eiendommene inntil naturreservatet. Det ligger ikke bygg eller registrerte kulturminner innenfor utvidelsene. Ifølge grunneierne i den nordre utvidelsen ligger det murer fra en gammel bosetning nord-vest på dette arealet. Ved interesse kan det søkes om for eksempel vegetasjonsrydding rundt tufter etc. etter verneforskriftens standardbestemmelse om skjøtsel av kulturminner. Rydding av eksisterende stier, skiløyper og gamle ferdsesveger kan omsøkes, og det kan også søkes om å anlegge nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv. Ved en dispensasjonsbehandling til slik vil særlig nye tiltak vurderes opp mot verneverdiene. I tillegg til hensynet til vegetasjon så er det flere arter rovfugl i området, også i en av utvidelsene.

Det er ingen kraftlinjer eller andre kraftinteresser i eller inntil de to utvidelsene. Elvia sine to 132 kV linjer mellom Tonsåsen og Åbjøra går i samme trase både inntil og gjennom eksisterende naturreservat. Standardbestemmelser i verneforskriften for å ivareta disse er fortsatt med. Elvia har søkt om konsesjon for etablering av nye kraftledninger mellom Åbjøra og Gjøvik fordi de eksisterende linjene er gamle og har for dårlig kapasitet. Statsforvalteren uttalte til høringen av dette i 2022 at vi vurderer de foreslåtte alternativene med ny trase igjennom naturreservatet, og også utvidelse av

eksisterende trase for å få plass til to parallelle ledninger, som uaktuelle. Det må først utredes alternative traseer som går utenfor verneområdet. Vi viste blant annet til vurderte traseer som lå i meldingen, men som ikke ble valgt, og at disse burde vurderes på nytt. Dette er lagt inn som et krav i utredningsprogrammet fastsatt av NVE 31. oktober 2022.

Det er ikke registrert mineralressurser i området.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Under forhandling.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Nord-Aurdal kommune er positivt innstilt til oppstart av verneprosess for utvidelse av Begna naturreservat ved frivillig vern.

Statsforvalterens kommentar:

Vi takker for innspillet og tar det til etterretning.

Elvia AS påpeker at dette er et av områdene der nettselskapet har luftledninger og/eller nettstasjon. Det er ikke planlagt noen tiltak utenom vanlig vedlikehold, på nettet innenfor disse områdene i tiden fremover. Det er viktig å sikre at det kan utføres nødvendig drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende anlegg. I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre de nødvendige tiltak. Dersom det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen. Elvia ber om at standardbestemmelsene knyttet til nettanlegg inntas i vernebestemmelsene. Elvia AS har sendt med særskilt kart som viser ledningsnett. **NVE** har også bedt netteierne om å uttale seg til saken.

Griug AS opplyser at de ikke har anlegg innenfor de foreslåtte utvidelsene.

Statsforvalterens kommentar:

Det er tatt inn standardbestemmelser for energianlegg både i og inntil verneområdet, jf. beskrivelse over om inngrepsstatus og andre interesser.

Verneforskriften for Begna naturreservat oppdateres i tråd med gjeldende verneforskriftsmal etter naturmangfoldloven. Restriksjonsnivået blir det samme som før, jf. beskrivelse over (under «Inngrepsstatus og andre interesser»).

Uttidelse av Begna naturreservat – Utkast verneforskrift til høring

Forskrift om vern av Begna naturreservat, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 og § 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et forholdsvis urørt skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Området har en særskilt vitenskapelig betydning som leveområde for en meget interessant kryptogamflora med viktige forekomster av sjeldne og trua arter, der særlig den store forekomsten av en spesiell lavart er svært verdifull. Området er egenartet fordi det er et relativt stort, lågereliggende naturskogområde med stor variasjon i naturmiljøer, skogtyper og vegetasjonstyper og har en sårbar rovfuglfauna.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nord-Aurdal kommune: 96/7, 98/2, 98/25, 98/26, 98/28, 98/30, 98/105, 99/1, 100/3, 100/4, 100/6, 100/9, 100/10, 100/18, 100/19, 100/26, 100/28, 100/30, 100/35, 100/37, 100/38, 101/1, 101/2, 101/4, 105/6, 112/3, 112/9, 112/10, 112/20, 112/27, 112/49. Sør-Aurdal kommune: 1/8, 1/9, 1/19, 1/22, 1/51, 14/6, 14/12, 14/16, 14/20, 14/22, 14/27, 14/49, 14/50, 14/51, 15/5.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 4967 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til teltleir og større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- f. Vedlikehold av traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Eksisterende traktorveger er avmerket på vernekartet.
- g. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- h. Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.
- c. Bruk av droner og modellfly o.l. er forbudt i perioden 1. februar – 31. juli.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveger avmerket på kartet.
- c. Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og i forbindelse med tillatt landbruksvirksomhet.
- d. Motorferdsel med båt på Begna når farten er under 5 knop.
- e. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.
- f. Nødvendig motorferdsel for frakt av båt på gnr./bnr. 105/6 på eksisterende traktorveg avmerket på vernekartet i samsvar med gjeldende lovverk.
- g. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- h. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- d. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, skiløyper og gamle ferdselsveger.
- e. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv.
- f. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d.
- g. Oppsetting og vedlikehold av gjerder i forbindelse med beiting.
- h. Utsetting av saltstein for bufe.
- i. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd bokstav b.
- j. Rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs vegger og anlegg i og inntil naturreservatet.
- k. Nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av tilgrensende vegger og anlegg.
- l. Opplag av båter.
- m. Enkle tilretteleggingstiltak for etablering av leirplass på eiendom gnr./bnr. 100/10 i Nord-Aurdal kommune.
- n. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- o. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledninger.
- p. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvelsesvirksomhet i tilknytning til formål nevnt i § 4 første ledd.
- q. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav f og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h, j, k, og l.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 10. juni 2005 nr. 576 om fredning av Begna naturreservat i Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, Oppland.

Forskrift om verneplan for barskog, vedlegg 13, fredning av Begna naturreservat, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, Oppland.

Dato	FOR-2005-06-10-576
Publisert	II 2005 hefte 3
Ikrafttredelse	10.06.2005
Endrer	FOR-2002-12-13-1541
Gjelder for	Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, Innlandet
Hjemmel	LOV-1970-06-19-63-§8 , LOV-1970-06-19-63-§10 , LOV-1970-06-19-63-§21 , LOV-1970-06-19-63-§22 , LOV-1970-06-19-63-§23 jf LOV-2009-06-19-100-§77
Kunngjort	16.06.2005
Korttittel	Forskrift om Begna naturreservat

Fastsatt ved kgl.res. 10. juni 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og § 21, § 22 og § 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1. Avgrensning

Det fredete området berører følgende gnr./bnr.:

Nord-Aurdal kommune: 96/7, 98/2,26, 98/25, 98/28, 98/30, 98/105, 99/1, 100/3, 100/4, 100/5,6, 100/9, 100/10,45, 100/18, 100/19, 100/26, 100/28, 100/30,35, 100/34, 100/38, 100/41, 101/1, 101/2,3,4,7, 105/6, 112/3, 112/9,10,20,27,49.

Sør-Aurdal kommune 1/8, 1/9, 1/19, 1/22, 1/51, 14/6,50, 14/12, 14/16, 14/20, 14/27, 14/51, 15/5.

Reservatet dekker et totalareal på 4750 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:25.000 datert Miljøverndepartementet mai 2005.

De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, hos Fylkesmannen i Oppland, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2. Formål

Formålet med fredningen er å bevare et forholdsvis urørt skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Området har en særskilt vitenskapelig betydning som leveområde for en meget interessant kryptogamflora med viktige forekomster av sjeldne og trua arter, der særlig den store forekomsten av en spesiell lavart er svært verdifull. Området er egenartet fordi det er et relativt stort, lågereliggende naturskogområde med stor variasjon i naturmiljøer, skogtyper og vegetasjonstyper.

§ 3. Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og varige og midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker og lignende, opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
5. Bruk av naturreservatet til telteirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel, hest og kjerre og ridning utenom eksisterende veger er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Dette unntaket omfatter ikke øvelseskjøring.
- 2a. Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg. Bruk av motorisert transport krever særskilt tillatelse jf. § 5 pkt. 10.
- 2b. Nødvendig istandsetting ved akutt utfall av energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- 2c. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og øking av linetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til fredningsformålet. Bruk av motorisert transport krever særskilt tillatelse jf. § 5, pkt 10.

Bestemmelsene i § 3, pkt. 1-4, er ikke til hinder for:

3. Motorisert ferdsel med båt på Begna når farten er under 5 knop.

Bestemmelsene i § 3, pkt. 1-3, er ikke til hinder for:

4. Sanking av bær og matsopp.
5. Jakt etter viltloven, og fiske etter lov om laksefisk og innlandsfisk.
6. Bruk av hest for uttransport av felt storvilt og i forbindelse med tillatt landbruksvirksomhet.
7. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
8. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
9. Vedlikehold av bygninger og gjerder som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
2. Hogst av etablerte plantefelt.
3. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 pkt. 5.
4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
5. Uttransport av felt storvilt.
6. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4, pkt. 2 c.
7. Opplag av båter.
8. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
9. Vedlikehold av eksisterende traktorveg på gnr. 100 bnr. 10 i Nord-Aurdal og bruk av denne til skogdrift, samt enkle tilretteleggingstiltak for etablering av leirplass på samme eiendom.
10. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
  - øvelsesvirksomhet i tilknytning til formål nevnt i § 4 pkt. 1.
  - drift og vedlikehold av energi- og kraftanlegg, jf. § 4 pkt. 2 a.
  - oppgradering/fornyelse av kraftledninger, jf. § 4 pkt. 2 c.
  - vedlikehold av bygninger og gjerder, jf. § 4 pkt. 9.
  - hogst av etablerte plantefelt, jf. § 5 pkt. 2.
  - uttransport av felt storvilt, jf. § 5 pkt. 5.
  - oppsetting av gjerder, jf. § 5 pkt. 8.
  - vedlikehold av eksisterende traktorveg, jf. § 5 pkt. 9.

§ 6. Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8. Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 13. desember 2002 nr. 1541 om verneplan for barskog i Øst-Norge, vedlegg 29, fredning av Begna naturreservat, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, Oppland.

Bjørnstadravinen, Eidskog kommune

Verneverdi: ** regionalt verdifullt

Totalareal: 129 dekar

Areal skog: 126 dekar

Areal produktiv skog: 126 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel gråor-heggeskog, sumpskog og granskog i en bekkeravine, med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser. Området har forekomster av sjeldne og trua arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse.

Verneverdier

Forslaget til naturreservatet Bjørnstadravinen ligger ved Bjørnstad, ca 2,5 km nord-vest for Skotterud i Eidskog kommune. Forslaget til avgrensing omfatter skog på høyere boniteter og ligger i høydelaget 136-150 moh. Det ligger i borenemoral vegetasjonssone. Lokaliteten er for første gang registrert som naturtype av Biofokus i 2007.

Området er en en ravine, stort sett avgrenset mot dyrka mark eller mer hogstpåvirket skog. Verneforslaget omfatter i hovedsak naturtypen gråor-heggeskog, med utforming flommarksskog, sumpskog og granskog. Mye av ravinesystemet omkring forslaget til reservat er de senere år flatehogd og naturverdiene er derfor sterkt forringet. Det foreslåtte reservatet, vil medføre et vern av gammelskog og de mest intakte delene av ravidelandskapet med naturtyper for området.

Mindre hogstingrep er foretatt innenfor forslaget til reservat, men restaureringspotensialet over tid ansees som godt. Det går en større bekk gjennom hovedravinen og langs denne er det relativt store areal med middelaldret gråor-heggeskog og fattig sumpskog med bjørk, gråor, gran og spredt vier. Hydrologien vurderes som noenlunde intakt. I sideraviner finnes eldre, moserik granskog og opp mot ravineryggene kommer det inn furuskog med bl.a. skogjamne i feltsjiktet. Ravineryggene er imidlertid i større grad skogbruksfaglig skjøttet og har gjennomgående yngre skogstruktur.

En del død ved forekommer i partier, særlig sentralt i avgrensingen langs hovedbekken og i sumpskogspartiene. Det største innslaget av død ved utgjøres av gran, gråor og selje/vier, og disse fordeler seg på flere ulike råteklasser og dimensjoner.

Sumpskogspartiene er preget av nøysomme sump- og myrarter som vassrørkvein, gulldusk, myrfiol og gråstarr. Men, tilknyttet åpne vannspeil inngår også skogsivaks, andemat og vasshår-arter. I gråor-heggsbogen forekommer strutseving og maigull.

Flere regionalt sjeldne råtevedarter er påvist, både tilknyttet granlæger og løvved. På gran er bl.a. granrustkjuke, *Skeletocutis carneogrisea*, *Mucronella calva* og melkekjuke påvist, mens på løvved er signalartene kanelkjuke, svartstilkjuke og rødlistearten *Antrodia mellita* (NT) påvist. Gubbeskjegg (NT) er finnes på eldre gran i en av sideravinene.

Statsforvalterens vurdering:

Samlet sett vil reservatet omfatte et forholdsvis intakt ravinesystem med gjenstående gammelskog forholdsvis stor naturvariasjon med klare naturverdier knyttet til ulike egenskaper og elementer. Det vil omfatte flere rødlistede naturtyper og registrerte rødlistearter.

Rike ravinedaler er ofte utsatt for arealinngrep som planering, oppdyrking og hogst. Vi ser det derfor som viktig å ta vare på de mere intakte delene av denne natur- og landskapstypen. Naturverdiene i reservatet vurderes på grunnlag av størrelse, arrondering, skogtilstand og artsinventar som klart regionalt viktig.

Av mangler i skogvernet som dekkes opp i vernet av Bjørnstadravinen er det i første rekke et vern av gråor- heggeskog av flommarkstypen, samt vern av skog generelt i lavlandet på høyere boniteter. Den omfatter vern av endel sumpskog, men denne er ikke rik.

Inngrepsstatus og andre interesser

Mindre hogstinngrep er foretatt innenfor forslaget til reservat, men restaureringspotensialet over tid ansees som godt, tatt i betraktning bonitet som er høy i området. Det går en 22-kvh kraftlinje gjennom reservatets nordre del og østre del, henholdsvis 200 m og 100 innenfor verneområdeforslaget. Linjene driftes av Elvia AS.

Nord for den nordligste kraftlinja går det en sti som krysser ravinen.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandling ferdig. Avtale klar for signering.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Elvia AS påpeker at dette er et av områdene der nettselskapet har luftledninger og/eller nettstasjon. Det er ikke planlagt noen tiltak utenom vanlig vedlikehold, på nettet innenfor disse områdene i tiden fremover. Det er viktig å sikre at det kan utføres nødvendig drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende anlegg. I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre de nødvendige tiltak. Dersom det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen. Elvia ber om at standardbestemmelsene knyttet til nettanlegg inntas i vernebestemmelsene. Elvia AS har sendt med særskilt kart som viser ledningsnett. **NVE** har også bedt netteierne om å uttale seg til saken.

Statsforvalterens kommentar:

De forhold som Elvia/NVE tar opp er hensyntatt i verneforskriftens § 4, h og j. Pkt h omfatter også nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift/vedlikehold. Rydding av kraftgate er også regnet som drift/vedlikehold.

“Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for

h. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i verneområdet

j. oppgradering og fornyelse av kraftledning for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene i verneformålet nevneverdig”

Forskrift om vern av Bjørnstadravinen naturreservat, Eidskog kommune, Innlandet fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel gråor-heggeskog, sumpskog og granskog i en bekkeravine, med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser. Området har forekomster av sjeldne og trua arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Eidskog kommune: 23/5, 23/6, 23/21, 23/4, 23/95, 23/7, 23/22, 55/17, 56/1, 56/19, 54/6, 54/16, 55/12, 54/1, 54/2, 55/5, 55/7.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 127 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Eidskog kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt
- e. bålbrekking er forbudt med unntak av med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende bygninger, skogsbilveger, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet jf vernekartet
- e. beiting

- f. utsetting av saltsteiner
- g. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i verneområdet
- h. oppgradering og fornyelse av kraftledning for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene i verneformålet nevneverdig
- i. nødvendige tiltak ved akutt behov for sikkerhetstiltak mot flom, ras og skred. Det skal i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 5 Regulerings av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende veier og stier jf vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. merking og rydding av nye stier
- e. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- f. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- g. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd
- h. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, f, g, h, i og § 7 bokstav a, b, f.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

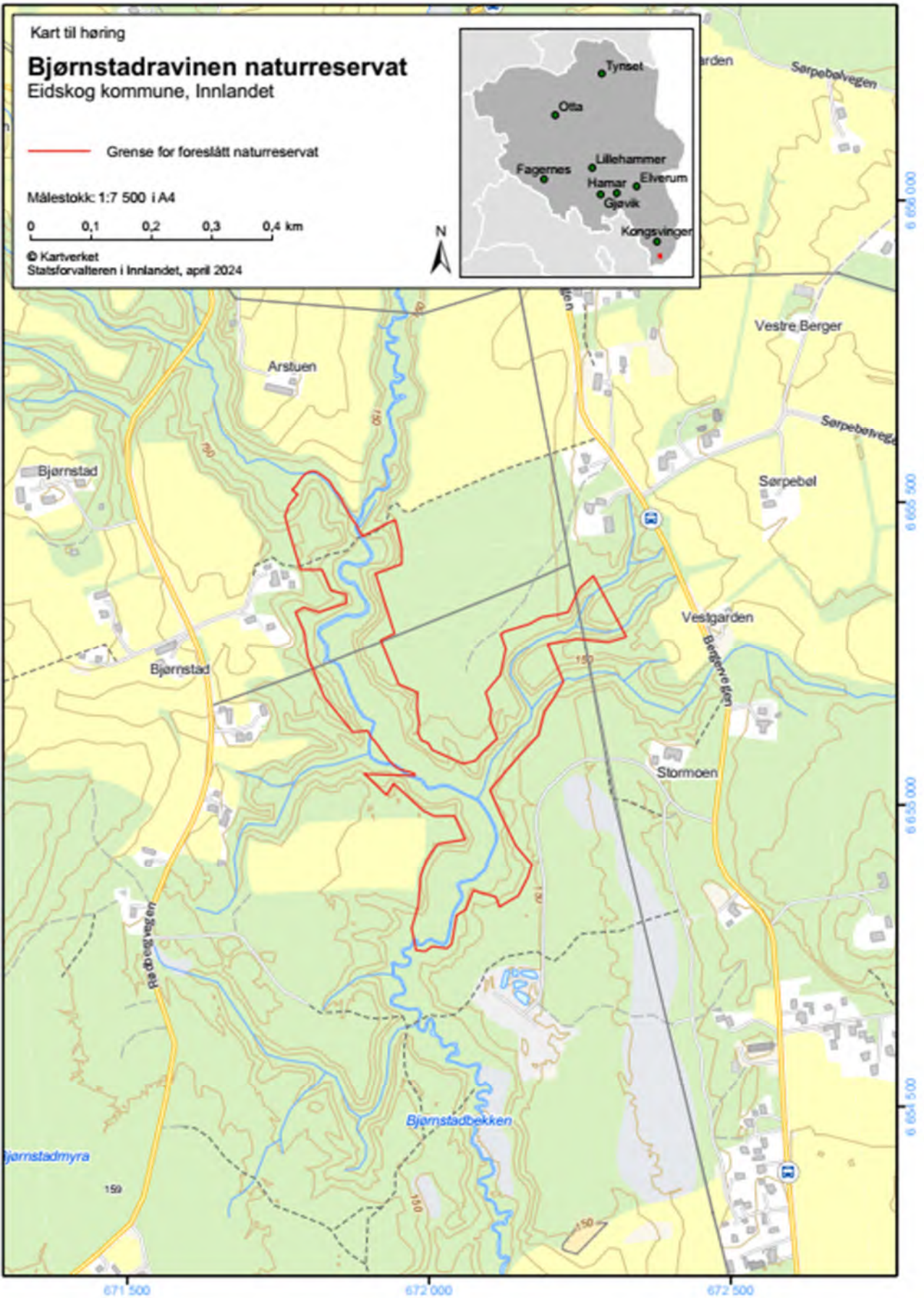
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. |

Sæterberget, Nord-Odal kommune

Verneverdi: * lokalt verdifullt

Totalareal: 133 dekar

Areal skog: 133 dekar

Areal produktiv skog: 133 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur av gammel barskog med innslag av løvtrær. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold ved å være levested for arter knyttet til gammel barskog, gammel løvskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Forslaget til naturreservatet Sæterberget ligger i en østvendt skråning under Sæterhøgda vest for Sætersjøen i Nord-Odal kommune. Lokaliteten grenser i stor grad til nyere hogstflater og ungskog. Området ligger i hovedsak i en bratt lise med delvis berg i dagen. I nord og særlig i sør er terrenget noe slakere enn i de midtre delene av området. Området ligger i høydelaget 320-435 moh i mellomboreal vegetasjonssone. Ca. 80% av området ligger på høy bonitet, det resterende som blir i øvre deler har middels bonitet. I tillegg kommer partier med nakent berg.

Lokaliteten er registrert i august 2020 av BioFokus i forbindelse med ordningen frivillig vern.

Skogen er en rest av gammel granskog og tilstøtende områder er sterkt påvirket av hogst (både tidligere og nylige hogster). Reservatforslaget omfatter en eldre granskog på overveiende fattig blåbærmark og bør betegnes som naturtypen gammel granskog. Deler av lokaliteten har høy løvtreandel og kan beskrives som blandingskog. Ellers er gammel granskog og berg og rasmark viktige naturtyper.

I NiN-systemet vil vegetasjonen i bunnen av skrenten kunne betegnes som en veksling mellom lågurtskog og svak lågurtskog av varierende tørkeutsatthet. I selve fjellskrenten er vegetasjonen glissen og kan best kategoriseres som en mosaikk mellom åpen grunnlendt lyngmark, nakent berg og lyngskog av fattige typer. Det øverste deler av

reservatet finnes blåbærskog. Tresjiktet er dominert av gran, bjørk, selje, rogn og furu. Noen få gamle osper inngår. Skogen er i aldersfase. Stedvis godt flersjiktet, andre steder svakt flersjiktet. Parti med mye død ved i form av læger i lave og midlere nedbrytningsstadier inngår. Middels god dødvedkontinuitet.

Reservatforslaget er et forholdsvis lite areal med gjenstående gammel skog i et hardt drevet skoglandskap omkring. Vegetasjonen er gjennomgående fattig, men med innslag av enkelte rikere partier, inkludert mindre områder med høyere andel løvtrær og urterikt feltsjikt. Verneforslaget har et relativt stort område med gammel skog, noe som i seg selv er sjeldent i denne regionen som generelt sett er sterkt hogstpåvirket. Det finnes godt med død ved i området med enkelte områder med mye død ved av gran med ganske høy kontinuitet.

Spredt finnes også gamle trær av boreale løvtrær (selje, bjørk og osp). En liten håndfull gammelskogsarter ble registrert i forbindelse med kartleggingen og potensialet for ytterligere arter vurderes som middels stort. Det er i kartleggingen avgrenset et kjerneområde som dekker det meste av høringsforslaget for reservatet. Området har en tilfredsstillende arrondering.

Statsforvalterens vurdering

Sæterberget har klare naturverdier knyttet til gammel granskog. Statsforvalteren vurderer området som viktig å få vernet da området framstår som et restområde av gammel granskog med et betydelig lauvtreinnslag og med stedvis høy forekomst av viktige nøkkelementer for skog som har hatt lite skogbrukspåvirkning. Skogtilstanden er blitt sjelden i regionen og vurderes derfor som viktig å sikre for ettertida. Området vurderes som lokalt viktig (*) dersom en bare ser på vernekvalitetene isolert. Det er vanskelig å finne upåvirkede skogområder i denne delen av Innlandet/Nord-Odal kommune, da skogen i disse delene av tidligere Hedmark fylke er forholdsvis hardt drevet over tid. Områdets verdi øker derfor når en tar hensyn til å kunne verne representative naturskoglignende områder i et område der det er lite vern av skog.

Når det gjelder oppfyllelse av mangler i skogvernet vil Sæterberget naturreservat verne om en siste rest av gammel i stor grad upåvirket granskog i et område der skogen rundt er hardt drevet. Reservatet vil derfor være omfatte skogbilde som er representativt for naturskogene i området. Reservatet vil inngå i et økologisk nettverk sammen med reservatene Skuta og Trautskogen.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går traktorveger i nedkant av verneområdet (utenfor foreslått vernegrense).

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandling ferdig. Avtale klar for signering.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Språkrådet: Vi kan ikke se at det er nødvendig å ha med ordet øst i dette navnet, selv om det planlagte reservatområdet bare dekker deler av Sæterberget. Vi tilrår derfor skrivemåten Sæterberget naturreservat. Ut fra kartet kunne også Andersbråtån naturreservat være et aktuelt alternativ.

Statsforvalterens kommentar:

Statsforvalteren er enig med språkrådet i at "øst" utelukkes fra navnet, men vi beholder Sæterberget, selv om lia nedenfor heter Andersbråtån.

Forskrift om vern av Sæterberget naturreservat, Nord-Odal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur av gammel barskog med innslag av løvtrær. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold ved å være levested for arter knyttet til gammel barskog, gammel løvskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nord-Odal kommune: 26/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 133 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord-Odal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [opplag av båter], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- Sanking av bær og matsopp.

- b. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Vedlikehold av eksisterende traktorveger og stier i henhold til standard på vernetidspunktet.
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltsteiner.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende traktorveger og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Merking og rydding av nye stier.
- d. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- f. Bruk av ~~traktorveg~~ markert på vernekartet i forbindelse med skogsdrift på bakenforliggende arealer.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og § 7 a, b, c og e.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart til høring

Sæterberget Øst naturreservat

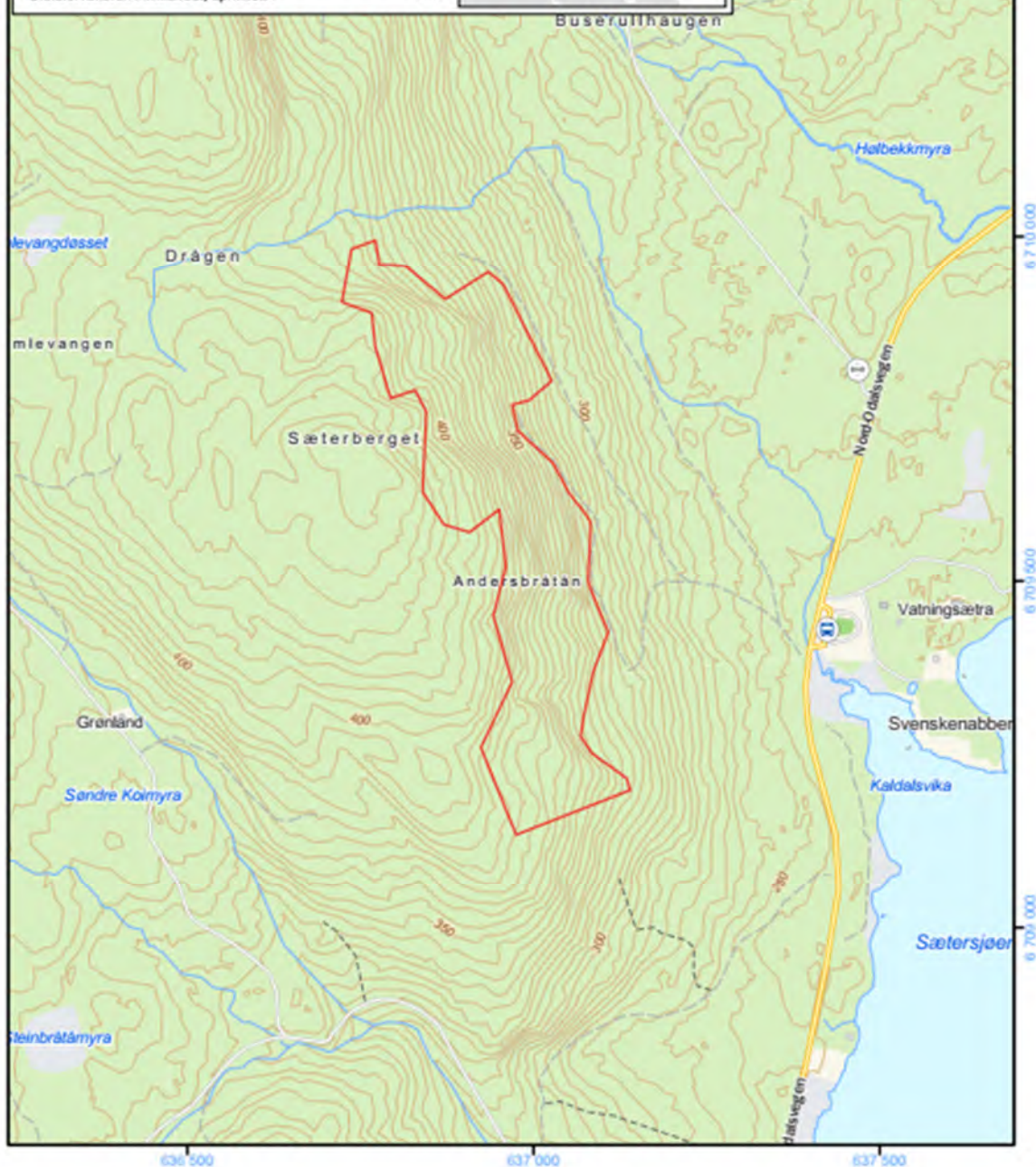
Nord-Odal kommune, Innlandet

— Grense for foreslått naturreservat

Målestokk 1:7 500 i A4

0 0,1 0,2 0,3 km

© Kartverket
Statsforvalteren i Innlandet, april 2024

Andershøe og Jukulbergje, Vågå og Sel kommuner

Verneverdi: 6 (nasjonalt verdifullt og svært viktig)

Totalareal: 3524 dekar

Areal skog: 3290 dekar

Areal produktiv skog: 2792 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en stor, variert og i hovedsak gammel og brannpåvirket naturskog med urskogsstrukturer, store mengder dødved og med et stort innslag av flere truede og rødlistede naturtyper som ekstremtørr kontinental kalk- og lågurtfuruskog, rik sandfuruskog og tørre kalkberg og rasmarkskog i kontinentale områder. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for et meget rikt og særegent artsmangfold med svært mange truede og sårbare arter innenfor flere artsgrupper, særlig lav innenfor elfenbenslav-elementet og steppe-kalklav på åpent berg, blokker og kalkjord, i tillegg til sopp knyttet til kalk- og sandfuruskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andershøe og Jukulbergje ligger på nordsiden av riksveg 15 i nedre del av Ottadalen rett øst for Lalm sentrum, på grensa mellom Sel og Vågå. Området utgjøres til størsteparten av en bratt til meget bratt li, med mye berg, rasmark og store steinblokker. Bratt sørvendt eksposisjon, tørt regional- og lokalklima, nesten ingen bekker og vannsig, og rike bergarter, gjør at tørre-ekstremtørre, rike naturtyper helt dominerer. Høydespenget er stort (340-1027 moh.). Hoveddelen (ca. 80 %) ligger i mellomboreal vegetasjonssone, med øverste del i nordboreal. Vegetasjonsseksjon er svakt kontinental. Furu er dominerende treslag, med ca. 5 % innslag av lauv. Ca. 50 % av skogen har middels bonitet, 45 % lav og 5 % høy bonitet. Ca. 90 % er i hogstklasse 5, og resten i hogstklasse 4.

Hoveddelen av arealet er kartlagt i 2018 gjennom kalkskogkartleggingen etter den tidligere metoden for kartlegging av skog. Foreslått verneareal dekker i all hovedsak det areal som denne kartleggingsrapporten har pekt på som verneverdig. Den mindre delen av arealet (ca. 320 daa) sør-øst for Tolstadkvernberget er kartlagt med ny metode med NiN-skogkartlegging i 2022. De to områdene henger økologisk sammen. Det kan her nevnes at mellomliggende areal rundt Kvennbergvegen i 2022 ble kartlagt med NiN-metoden etter Miljødirektoratets instruks i forbindelse med prosessen med en ny reguleringsplan. Kartleggingen viste at også dette arealet har de samme kvalitetene som

det som nå foreslås vernet. Også areal nord-vest Tolstadkvernberget har stor naturverdi.

Andersshøe og Jukulbergje har svært store naturverdier. Arealet er stort, skogen er gjennomgående gammel, sjeldne, særpregete og verdifulle skog- og naturtyper dekker det meste av området, og arts mangfoldet er meget rikt og har særegne artssamfunn og mange sjeldne og spesialiserte arter. Særlig store kvaliteter er knyttet til (1) ekstremtørr kontinental kalkfurskog, (2) produktiv gammel furu-naturskog med store mengder dødved, (3) blokkmarksskog med rike elfenbenslav-samfunn, og (4) kontinentale kalkberg og -rasmark (med rik kalklav-flora). Rødlistede naturtyper dekker nesten hele området: kalk- og lågurtfurskog (VU), rik sandfurskog (NT), tørt kalkrikt berg i kontinentale områder (VU). Det er så langt funnet ca. 50 rødlistearter. De fleste av disse er lav og sopp.

Særlig kalk- og sandfurskogs-mykorrhizasoppfungaen, elfenbenslav-elementet på berg og steinblokker i skog, og steppe-kalklav på åpent berg og kalkjord utmerker seg, men også vedsopp, moser, karplanteflora og insekter er rikt utviklet. Potensialet for funn av ytterligere rødlistearter er stort, særlig for kalksopp og insekter.

Andersshøe og Jukulbergje ansees som unikt i Norge, og scorer øverst på skalaen både når det gjelder områdeverdi og grad av mangeloppfyllelse. Andersshøe og Jukulbergje har derfor klart høyest mulige verneverdi (6). Av generelle mangler i skogvernet finnes særlig biologisk gammel skog, men også innslag av lavlandsskog og høybonitetsskog mm. Inndekningen av mangelnaturtyper, herunder rødlistede naturtyper med funn av et høyt antall rødlistearter, er svært stor. Av regionale mangler finnes blant annet gammel furskog, kalkfurskog, sandfurskog, og betydelige forekomster av rødlistet lav. I tillegg til skog har området høye kvaliteter knyttet til internasjonalt sjeldne kontinentale berg- og rasmarksmiljøer. Andersshøe og Jukulbergje vil utgjøre en svært viktig del av det allerede eksisterende økologiske nettverket av skogreservater med tilsvarende naturtyper i regionen (Koloberget, Kjøremslia og Hånåhoppet naturreservater i tillegg til utvidelse av Sandbu naturreservat som er i prosess). Det jobbes også med å få frem flere tilbud med frivillig vern av skog med tilsvarende egenskaper i regionen. Andersshøe og Jukulbergje representerer både verdier knyttet til elfenbenslav-elementet der de andre kjerneområdene er å finne øst- og sørover i Gudbrandsdalen, men også verdier knyttet til steppe-kalklav-elementet med sitt største kjerneområde vestover på Nordherad (inkl. Sande- og Vistehorten naturreservater).

Konsekvenser for skogbruk

Største parten av tilbudt areal ligger i Vågå kommune. Anslagsvis 1 410 daa ligger i Sel kommune og 2 100 daa i Vågå kommune. Dette gir ca. 10 % økning i skogvern i begge kommuner som fører til at Vågå ligger på ca. snittet for vernet skog i Innlandet mens Sel fortsatt ligger noe under. Det er betydelig kubikkmasse som vil bli båndlagt. Det står i gjennomsnitt 15,9 m³ per dekar på det tilbudte arealet. De ca. 150 dekar som er aktuelt å avvirke med hjulgående utstyr består av et kulturmiljø, tidligere kvernsteinsbrudd. Mesteparten ligger i bratt terreng, som er definert som utløsningsområde for steinsprang og aktsomhetsområde for snøskred. I deler av området har skogen en effekt mot snøskred. Mesteparten av arealet ligger i bratt terreng som krever taubane som driftsutstyr. Det vil ikke blokkere bakenforliggende arealer. Det er vanskelig å se for seg at det skal bygges noen nye skogsbilveger for å utløse arealet til hogst.

Avveining mellom vern og skogbruk

Ut fra ovenstående beskrivelse av vernekvaliteter og betydning for skogbruket havner Andersshøe og Jukulbergje på V1S7 i avveiningsmatrisen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
	Betydning for tømmer tilgangen								

Dette er innenfor en grønn rute i matrisen. Området har altså så høy verneverdi at det skal prioriteres for vern. Dette ut fra Statsforvalterens retningslinjer for vurderinger og plasseringen i matrisen ovenfor, der grønne ruter skal prioriteres for vern.

Inngrepsstatus og andre interesser

Traktorveger er avmerka på vernekartet. Det går også en veg gjennom området som er kjørbare med bil. Også denne er avmerka på kartet, og det er tatt inn en bestemmelse som tillater bruk av denne i forbindelse med jakt og atkomst til setrer ovenfor vernegrensa, i tråd med motorferdselloven.

Det går tre kraftlinjetraseer gjennom området. Disse ligger også inntil området, og vernegrensa går her i kanten av ryddebeltet.

Vernegrensa går flere steder inntil riksveg 15 og følger der eiendomsgrensene (minst 9-10 m fra vegens midt) unntatt nedenfor Tolstadkvernberget der grensa, der denne går inn mot riksvegen, går i en fast avstand på 10 m fra vegens midt. Det er i tillegg tatt inn bestemmelser der det søkes om sikkerhetsrydding av vegetasjon og andre nødvendige tiltak inntil veggen. Bestemmelsene omfatter også andre veger, traktorveger og anlegg inntil vernegrensa, inkl. bygninger. Det er også tatt inn en bestemmelse der det kan søkes om nødvendig opprusting av veg og traktorveger avmerket på vernekartet for å ta høyde for framfor alt skogsdrift på inntilliggende arealer. For traktorvegene og veggen som ligger i kanten av vernegrensa går denne i traktorveiens kant, inkl. topp skråning og bunn skjæring der det er slike (unntatt på eiendom 215/2 og 216/2 i Sel der vernegrensa går med litt avstand fra traktorvegen/veggen nedenfor). Veggen på 216/2 er i utgangspunktet en gammel seterveg som er kjørbare med bil. Hvorvidt den er definert som en bilveg etter annet lovverk er vi ikke kjent med, og åpner derfor for motorferdsel i samsvar med annet lovverk.

I forbindelse med utbyggingen av Nedre Otta kraftverk ble areal inntil det foreslåtte verneområdet, nederst i lia, tatt i bruk med steindeponi, kraftverk inne i fjellet, og kraftlinje. Kraftverkstunnelen går i fjellet under det foreslåtte verneområdet.

Utbyggingen av Nedre Otta kraftverk har trolig hatt større negative naturmangfoldkonsekvenser enn det som var kjent ved godkjenning av tiltaket da denne tidligere skogen utvilsomt hadde samme høye kvaliteter som tilgrensende arealer, herunder funn av elfenbenslav.

Mot Lalm sentrum grenser området grenser opp mot både et eksisterende bostadsfelt, Kolbotten industriområde og et idrettsanlegg med blant annet rulleskiløype.

Rulleskiløypa mm. omfattes av ovennevnte bestemmelser om mulighet for sikkerhetsrydding av vegetasjon eller andre nødvendige tiltak hvis det blir nødvendig. Arealene langs veggen i dette området (Kvennbergvegen) ligger innenfor skredfaresoner.

Det er startet opp arbeid med en ny reguleringsplan mellom de to delområdene fra eksisterende industriområde langs Kvennbergvegen ned mot riksveg 15, i tråd med vedtatt kommuneplan. Området har vist seg å ha svært store og tilsvarende naturverdier som det nå foreslåtte verneområdet, og Statsforvalteren er usikker på ståa for videre planprosess her.

Nesten en tredjedel av det foreslåtte vernearealet ved Tolstadkvernberget er automatisk freda etter kulturminneloven. Fredinga er knyttet til et gammelt kvernsteinsbrudd.

Området ved Tolstadkvernberget brukes mye til friluftsliv, og det er satt opp informasjon om kvernsteinsbruddet i området. Det andre delområdet ved Andersshøe og Jukulbergje er svært bratt og ikke spesielt turvennlig, selv om det også her sikkert finnes gamle fersdelsveger og stier uten at disse er særlig merka. Vinterstid er det isklatring på Jukulbekken. Et vern vil ikke legge begrensinger på vanlig friluftsliv, men sykling begrenses til å følge veg/traktorveg/sti, og riding begrenses til å følge veg og traktorveg. Det kan søkes om merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdsselsveger, og også etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv (siste omfatter ikke nye bygninger). Bålbrenning vil bli forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Tilbud fra Staten foreligger, ikke ferdig forhandlet.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Vågå kommune gir i sin høringsuttalelse en detaljert beskrivelse av både dagens og tidligere tiders bruk av området. Det er gjort en gjennomgang av verneplanforslaget sett opp mot kommuneplanens arealdel. Det påpekes at verneområdet berører to hensynssoner. Ett av områdene er for Tolstadkvernberget. Kommunen ser ikke at verneområdene griper inn i gjeldene reguleringsplaner, eller påvirker en pågående reguleringsprosess. Den vestre delen av verneforslaget ligger relativt tett på tettbebyggelsen på Lalm hvor det er friluftslivsinteresser. Fossen Jukulkula er et attraktivt område for isklatring. Tolstadkvernberget er en severdighet besøkt av turister. I området er det flere brudd hvor det har vært uttak av kvernsteiner fra bergarten granatglimmerskifer. Kommunen har sammen med fire andre kommuner et nettverk rundt forvaltning av kvernsteinsområder. Kommunen påpeker også at Tolstadkvernberget er mye brukt som nærturområde, og ønsker at dagens bruk må kartlegges godt for å gi en god avklaring av bruk og vern. Det politiske vedtaket viser til at opprettelse av et reservat vil hindre ny aktivitet som kunne gitt arbeidsplasser i bygda. Kommunen burde fått et årlig tilskudd for dette tapet. Kommunen hadde også ønsket at de kunne spilt inn alternative arealer framfor det som nå er spilt inn.

Statsforvalterens kommentar:

Et vern av Andersshøe og Jukulbergje vil ikke hindre at bruken av området i friluftslivssammenheng fortsetter som i dag, jf. beskrivelse over om inngrepsstatus og andre interesser. Vernet vil heller ikke gi noen ytterligere begrensinger for skogsdrift eller annet næringsliv på inntilliggende arealer. Når det gjelder mineralressurser er dette

svart ut nedenfor, under innspillet til Direktoratet for mineralforvaltning. For skogbruket sin del har grunneierne i området selv tatt valget om å tilby området for vern, og vil bli kompensert for det økonomiske tapet dette innebærer for all framtid. Statsforvalteren har her vurdert at områdets verdi for tømmertilgangen ikke er stor på grunn av både bratt og vanskelig terreng, samt at dagens lowverk og skogbrukets egen miljøstandard legger begrensinger på skogsdriften på grunn av kultur- og naturverdier, og også rasfare. Å fremme området for vern er derfor grunneiernes måte å få realisert de store økonomiske verdiene som er knyttet til skogen her, som ellers i stor grad ville måtte stått urørt. Andershøe og Jukulbergje ble kartlagt i forbindelse med myndighetenes tematiske kartlegging av kalkskog over hele landet, og har fått aller høyeste verneverdi. Vernekvaliteter er dessverre ikke jevnt spredt ut over alle kommuner og arealer, og dette området er helt unikt i skogvernsammenheng og kan ikke erstattes med andre alternativer. Alle kommuner i landet bidrar i ulik grad for å bevare natur for ettertiden og framtidige generasjoner, og hindre tap av biologisk mangfold gjennom vern av både store områder (nasjonalparker/landskapsvernområder) og mindre reservater. Den økonomiske kompensasjonen tilfaller grunneierne og evt. andre rettighetshavere etter naturmangfoldlovens regler for dette. Det finnes ingen ordning for å godtgjøre de enkelte kommuner med årlige beløp for å ta sin del av ansvaret gjennom vern etter naturmangfoldloven, eller det å ta hensyn til naturmangfold generelt gjennom annet lowverk. Økonomisk kompensasjon etter naturmangfoldloven kommer kun i betraktning som engangserstatning når det kommer innskrenkninger på skogbruk og andre verdier knyttet igangværende bruk. I forbindelse med store vernesaker som etablering av nasjonalparker og landskapsvernområder, er det i en del tilfeller blitt gitt en økonomisk kompensasjon til berørte lokalsamfunn i form av penger til fond og lignende i tillegg til de erstatninger som er blitt gitt til grunneiere og rettighetshavere. Dette er altså en form for kompensasjon ut over erstatningsreglene etter naturmangfoldloven. Denne type kompensasjon er så vidt vi kjenner til, ikke benyttet i forbindelse med opprettelsen av naturreservater med skogvernformål. Det er dessuten grunn til å anta at den erstatningen som gis til grunneierne også vil komme lokalsamfunnet til gode gjennom blant annet investeringer i næring. Muligheten for kommuner å peke på andre, alternative områder for vern er noe som ligger i oppdraget om supplerende vern/bevaring av verdifull natur, og ikke frivillig vern av skog selv om arealene noen ganger ligger tettstednært og oppleves som begrensende i forhold til utviklingsmuligheter.

Fjellnett AS har områdekonsesjon og påpeker at det gjennom dette området går et utstrakt nett av 22 kV-, 72 kV- og 132- kV høyspentlinjer. De ber Statsforvalteren om å inkludere standardbestemmelser for energi- og kraftanlegg i verneforskriften til dette området. De peker spesielt på §§ 4,6 og 7.

Elvia AS påpeker at dette er et av områdene der nettselskapet har luftledninger og/eller nettstasjon. Det er ikke planlagt noen tiltak utenom vanlig vedlikehold, på nettet

innenfor disse områdene i tiden fremover. Det er viktig å sikre at det kan utføres nødvendig drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende anlegg. I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre de nødvendige tiltak. Dersom det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen. Elvia ber om at standardbestemmelsene knyttet til nettanlegg inntas i vernebestemmelsene. Elvia AS har sendt med særskilt kart som viser ledningsnett.

NVE har også bedt disse to netteierne om å uttale seg til saken.

Statsforvalterens kommentar:

Det er tatt inn standardbestemmelser for kraftledninger både i og inntil verneområdet, jf. beskrivelse over om inngrepsstatus og andre interesser.

Språkrådet opplyser om vedtak om skrivemåten av naturnavnene Andershøe og Jukulbergje. De tilrår derfor skrivemåten Andershøe og Jukulbergje naturreservat.

Statsforvalterens kommentar:

Innspillet er imøtekommet og har til høringen nå endret navnet på det foreslåtte naturreservatet til Andershøe og Jukulbergje (og ikke Jukulberget slik det var på oppstart).

NVE påpeker at innenfor det foreslåtte området ligger det Nedre Otta kraftverk som eies av Hafslund Eco Vannkraft. De ber statsforvalteren om å ha en tett dialog med Hafslund Eco Vannkraft og Glommens og Laagens Brukseierforening slik at deres behov for drift og oppgradering av kraftverk er ivarettatt.

Statsforvalterens kommentar:

Hafslund Eco Vannkraft har uttalt seg til oppstarten og har ikke merknader til dette området. Statsforvalteren har ikke tatt inn noen spesielle bestemmelser annet enn de som ligger i verneforskriftsmalen gjeldende kraftanlegg. Hafslund Eco Vannkraft og Glommens og Laagens Brukseierforening sto dessverre ikke opplistet på adresselista ved oppstart, men i hvert fall førstnevnte har fått med seg oppstarten likevel. Begge står nå på adresselista for denne høringen, og **Hafslund Eco Vannkraft** og **Glommens og Laagens Brukseierforening** bes spesielt om å beskrive eventuelle behov for særbestemmelser knyttet til kraftverket.

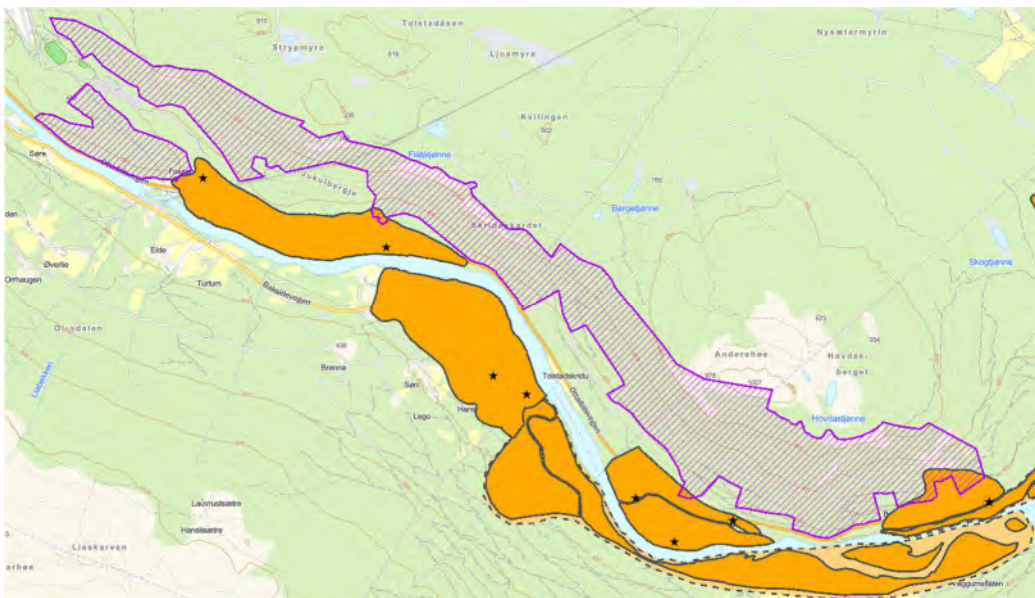
Direktoratet for mineralforvaltning skriver følgende: Foreslått verneområde kommer i berøring med følgende forekomster, med verdivurdering av NGU:

- Tolstadmoene3, løsmasseområde med lokal betydning som byggeråstoff
- Bergheim4, løsmasseområde med lokal betydning som byggeråstoff
- Rusten5, løsmasseområde med liten betydning som byggeråstoff.

I høringsdokumentene bør det vurderes og beskrives hvordan vernet påvirker tilgangen til ressursene i forekomstene Tolstadmoen, Bergheim og Rusten. Verneområdet berører også undersøkelsesretter tilhørende Kuniko Norge AS. Rettighetshaver må informeres om verneprosessen og få mulighet til å gi innspill til prosessen. Det bør også vurderes og beskrives hvordan vernet påvirker muligheten til å drive undersøkelser av mineralressurser, og om det skal settes vilkår for å tillate undersøkelser. Dersom Statsforvalteren mener undersøkelsesvirksomhet ikke er forenlig med hensikten til vernet, bør det gjøres en vurdering av betydningen av vern i sammenheng med betydningen av å sikre tilgang til ny kunnskap om mineralressurser gjennom undersøkelser. Verneområdet berører i vest, ved Måne, en ekstern registrering i DMFs gruvesikringsregister.

Statsforvalterens kommentar:

Et vern vil lukke mulighetene for å utvinne stein og grus fra de delene av de nevnte tre løsmasseområdene som ligger innenfor verneforslaget. Hovedparten av de tre forekomstene ligger imidlertid utenfor foreslått vernegrense, og i tillegg finnes flere inntilliggende forekomster. Dette sees tydelig på kart med foreslått vernegrense skravert lilla og grus og pukk forekomster i oransje:

Tre steder innenfor disse grus- og pukkforekomstene i området er det dessuten allerede regulerte masseuttak, og det foreligger også et stort masselager rett inntil foreslått vernegrense etter drivingen av krafttunnelen til Nedre Otta kraftverk. Vernet slik som foreslått vil etter vår vurdering derfor ikke påvirke mulighetene for å utvinne grus- og steinmasser i nevneverdig grad her. Det finnes rikelig med slike forekomster utenfor verneforslaget.

Når det gjelder behov for undersøkelsesvirksomhet knyttet til mineralressurser ber vi spesielt om at **Kuniko Norge AS** uttaler seg til høringen hva dette vil innebære av inngrep, og også gjør en vurdering av om det er nødvendig med slik virksomhet innenfor foreslått vernegrense, som utgjør kun en liten del av det totale bergrettighetsområdet. Et vern vil helt utelukke mulighetene for dagbrudd for utvinning av mineraler innenfor den foreslåtte vernegrensa. Hvis bergrettighetshaver mener det er spesielt viktig, kan vi imidlertid vurdere å ta inn bestemmelser lignende de som finnes i Espedalen landskapsvernområde som etter søknad kan tillate prøveboring og etablering av nødvendige luftesjakter i forbindelse med underjordisk drift av mineralforekomster med uttakssted utenfor det foreslåtte verneområdet. Eventuelle dispensasjonssøknader vil vurderes strengt ut fra både nødvendigheten av å berøre verneområdet, samfunnsnytte og innvirkninger på verneverdiene.

Forskrift om vern av Andershøe og Jukulbergje naturreservat, Sel og Vågå kommuner, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en stor, variert og i hovedsak gammel og brannpåvirket naturskog med urskogsstrukturer, store mengder dødved og med et stort innslag av flere truede og rødlistede naturtyper som ekstremtørr kontinental kalk- og lågurtfuruskog, rik sandfuruskog og tørre kalkberg og rasmarskog i kontinentale områder. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for et meget rikt og særegent artsmangfold med svært mange truede og sårbare arter innenfor flere artsgrupper, særlig lav innenfor elfenbenslav-elementet og steppe-kalklav på åpent berg, blokker og kalkjord, i tillegg til sopp knyttet til kalk- og sandfuruskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Sel kommune: 214/1, 214/5, 215/1, 215/2, 215/5, 215/6, 216/2, Vågå kommune: 1/1, 1/20, 3/70.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 3524 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sel og Vågå kommuner, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- Bruk av naturreservatet til telteir og større arrangementer er forbudt.
- Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- f. Vedlikehold av veg, traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Eksisterende veg og traktorveger er avmerket på vernekartet.
- g. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- h. Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Ridning og bruk av hest er forbudt utenom på eksisterende veg og traktorveger avmerket på vernekartet.
- c. Bruk av sykkel er forbudt utenom på eksisterende veg og traktorveger avmerket på vernekartet og stier.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. Nødvendig motorferdsel på veg avmerket på vernekartet i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveger avmerket på kartet.
- d. Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- e. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.
- f. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- d. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- e. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv.
- f. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d.
- g. Skjøtsel av randsoner mot dyrket mark og kulturbeiter.
- h. Oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- i. Utsetting av saltstein for bufe.
- j. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd bokstav b.
- k. Rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs riksveg 15 og andre veger og anlegg i og inntil naturreservatet.
- l. Nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av riksveg 15 og andre tilgrensende veger og anlegg.
- m. Nødvendig opprusting av veg og traktorveger avmerket på vernekartet.
- n. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- o. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledninger.
- p. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav f og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h, i, k, l og m.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

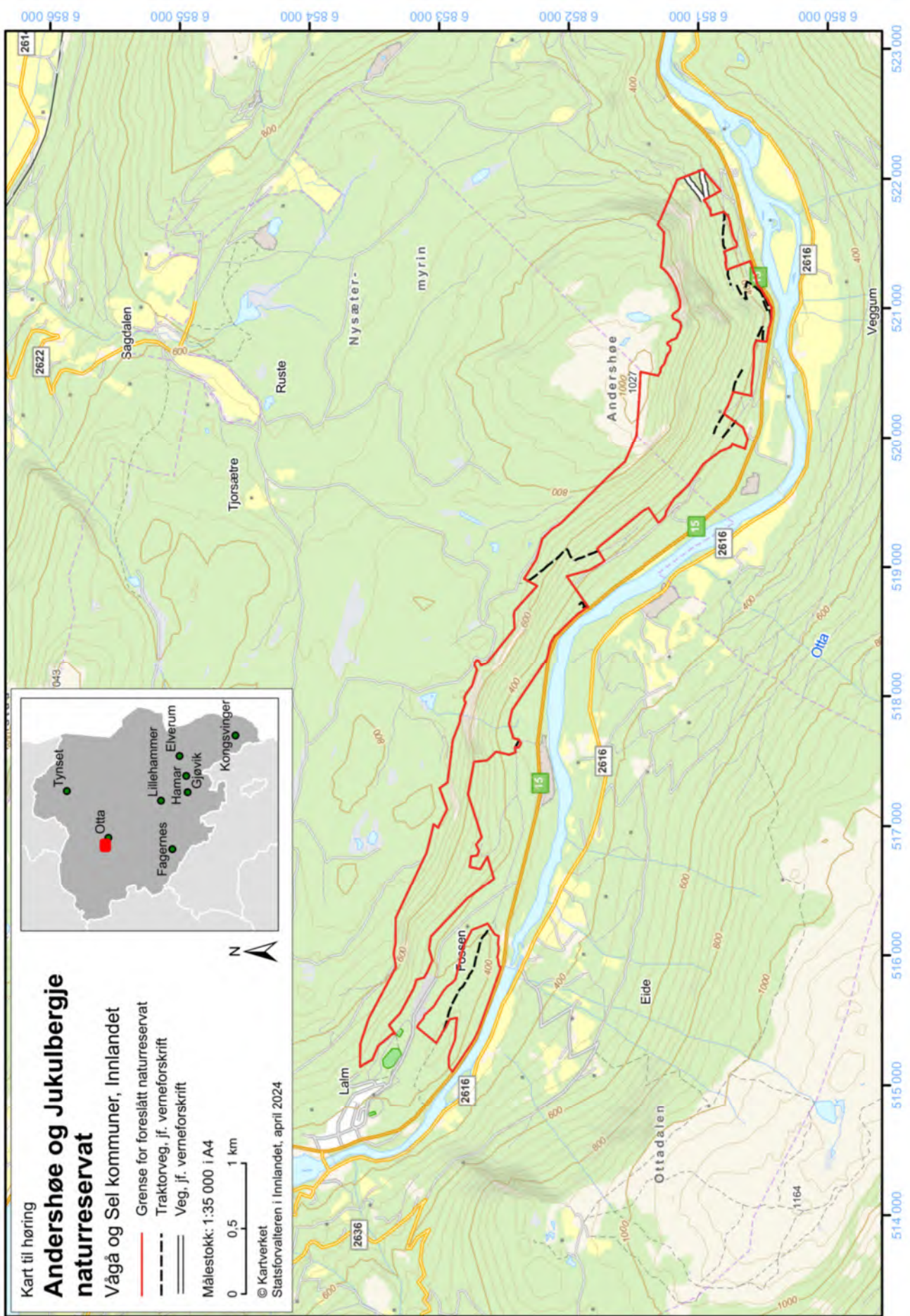
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Benndalen, Gausdal kommune

Verneverdi: 5 (nasjonalt verdifullt)

Totalareal: 841 dekar

Areal skog: 802 dekar

Areal produktiv skog: 802 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en relativt stor, velutviklet, svært variert og artsrik elve- og bekkekløft med sjeldne og rike skogtyper som høgstaudegranskog, lågurtskog, boreal lauvskog i tillegg til rike bergveggsmiljøer. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for mange sjeldne, sårbare og truede arter, deriblant et stort mangfold av karplanter, lav og vedboende sopp hvor mange arter er knyttet til gammel naturskog med mye død ved og kontinuitet i død ved, og en sårbar rovfuglfauna.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Benna renner ut i Jøra ved Nedre Svatsum i Gausdal. Det foreslåtte verneområdet ble kartlagt gjennom bekkekløftkartleggingen i Oppland i 2007. Det ble i kartleggingen avgrensa to enheter, en for øvre del og en for nedre del av Benndalen. Dette fordi midtre del av Benndalen ble flatehogd med taubanedrift 1982. Det foreslåtte verneområdet dekker ca. tre fjerdedeler av de nevnte to, kartlagte enhetene mens det tidligere flatehogde partiet utgjør ca. en tredjedel av arealet. Benndalen ligger i mellomboreal vegetasjonssone i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 460-790 moh. Gran er dominerende treslag med ca. 10 % innslag av lauv, og hovedparten av arealet har middels bonitet. Skogen i de to delene fra kartleggingen er i all hovedsak i sen aldersfase og hogstklasse 5, mens den midtre delen består av skog i hogstklasse 3-4. Rike skogtyper dominerer.

Lokaliteten utgjør et markert og veldefinert landskapselement. Den skarpe brinken omkring kløfteformasjonen minimerer de negative kanteffektene fra omkringliggende veger, hogstflater, ungsog og andre åpne areal. I de to kartlagte arealene har bekkekløften mange viktige og varierte naturkvaliteter. De største knytter seg til bergveggmiljø (både fuktige, skyggefulle og soleksponerte, mineralrike), rike skogtyper (spesielt høystaudegranskog og lågurtskog) og stor treslagsvariasjon, inkludert relativt mye osp. Det meste av skogen her er naturskogslik med middels stor dødvedmengde og

dødvedkontinuitet. Mangfoldet av krevende arter er temmelig høyt tatt i betraktning lokalitetenes størrelse (ca. 20 rødlistearter til sammen i de to delområdene). De fleste rødlistearter utgjøres av vedboende sopp og lav, herunder et funn av den prioriterte arten elfenbenslav (sterkt truet). Av rødlistede naturtyper finnes i den nedre delen av bekkekløften høgstaudegranskog (nær truet). Kartleggingen verdisatte de to delområdene som svært viktige naturtypelokaliteter (A-verdi), og i bekkekløftssammenheng fikk begge nest høyeste verdi (5). Forhold som begrenset verdivurderingen fra aller høyeste verdi var lokalitetenes begrensede størrelse grunnet inngrep omkring, samt høye beliggenhet.

Når det gjelder det hogde mellompartiet av kløfta er dette arealet allerede under naturlig restaurering. Omtrent 40 år etter hogsten er skogen nå i hogstklasse 3 og 4. Videre restaurering anbefales å skje naturlig, uten behov for tynning. Naturskogtilstand vil nås i løpet av en mellomlang tidshorison (20-50 år), med god hjelp av de kartlagte, inntilliggende naturtypene, rik berggrunn og også noen restverdier som står igjen etter hogsten. Det er naturlig å ta med dette mellompartiet for å få et robust, større og sammenhengende verneområde med høy verneverdi. Den yngste skogen, blant annet tett plantet skog på vestsida av dalen, er likevel holdt utenfor verneforslaget.

Bekkekløften er en fast hekkeplass for en art rovfugl sårbar for forstyrrelser. Området brukes også av tretåspett (nær truet).

Det foreslåtte Benndalen naturreservat vurderes per dags dato å ha nest høyeste verdi på skalaen (5/***). Med full restaurering av midtpartiet av bekkekløften vil verdien øke til nærmest høyeste verdi (6/****). Dette er et svært viktig verneforslag da slike bekkekløfter anses å være en ansvarsnaturtype med internasjonal verdi. Benndalen vil bidra til å fylle regionale prioriteringer om vern av bekkeløfter og gammel granskog i lavlandet med minst regional verdi. Av generelle, nasjonale mangler bidrar området til å verne en bekkekløft med skogtyper som huser et høyt antall rødlistede arter. Skogen nederst i kløfta er kategorisert som lavlandsskog i sørboreal sone. Benndalen vil også bli en del av et økologisk nettverk med skogvernområder i nærheten, der nærmest liggende Dørdalen naturreservat fem kilometer øst utgjøres av en bekkekløft med tilsvarende verneverdier.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går ingen traktorveger i området. Der vernegrensa følger vegene som går på begge sider av kløfta ligger vernegrensa i en avstand av 8 meter fra vegens midt. Det er også tatt inn en bestemmelse i verneforskriften som tillater søknader om nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av tilgrensende vegger. Det finnes etter vår kjentskap heller ikke bygninger i området.

I nordre delen av området ligger det en badeplass med tilhørende atkomststi. Dette kan vedlikeholdes i tråd med standard bestemmelser i § 4 g og § 7 d. Det er også tatt inn en bestemmelse som tillater søknader om nødvendige sikkerhetstiltak mot flom i Benna.

Det finnes ikke kraftledninger eller andre kraftinstallasjoner i eller helt inntil det foreslåtte verneområdet. Benna tilhører Gausavassdraget som ble verna i 1980. Fjellkraft AS søkte i 2012 om konsesjon etter vannressursloven for bygging av Benna kraftverk. Konsesjonssøknaden ble samme år avslått på grunn av konflikt med både store naturverdier (blant annet bekkekløft og høyt antall rødlistearter) og verneverdiene for Gausavassdraget.

Det er ikke registrert mineralressurser i området.

Planstatus

LNFR (kommuneplan eller kommunedelplan; hensynssone «bevaring naturmiljø»).

Status avtale

Under forhandling (første tilbud fra Staten foreligger).

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Hafslund Eco Vannkraft as påpeker at Bennsjøen som ligger 5 km ovenfor det planlagte reservatet er reguleringsmagasin. Brennsjøen har begrenset reguleringsgrad og det fraføres ikke vann fra Benna, men det kan ikke utelukkes at det av flomhensyn likevel kan være nødvendig å fjerne vegetasjon for å hindre gjengroing i elveleiet. Vi ber derfor om at det i verneforskriften inkluderes bestemmelser som sikrer muligheten for dette, slik som det eksempelvis er gjort for Dokkajuvet naturreservat i Nordre Land kommune og slik det er foreslått i verneforskriften for utvidelsen av Vinstradalen naturreservat i Nord-Fron kommune

Statsforvalterens kommentar:

Bestemmelsene som nevnes er tatt inn i utkast til verneforskrift.

Forskrift om vern av Benndalen naturreservat, Gausdal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [*dato*] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en relativt stor, velutviklet, svært variert og artsrik elve- og bekkekløft med sjeldne og rike skogtyper som høgstaudegranskog, lågurtskog, boreal lauvskog i tillegg til rike bergveggsmiljøer. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for mange sjeldne, sårbare og truede arter, deriblant et stort mangfold av karplanter, lav og vedboende sopp hvor mange arter er knyttet til gammel naturskog med mye død ved og kontinuitet i død ved, og en sårbare rovfuglfauna.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Gausdal kommune: 79/2, 82/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 841 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gausdal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelser. Utsetting av dyr er forbudt.
- Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling,

kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

- d. Bruk av naturreservatet til telteir og større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- f. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- g. Vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h. Nødvendig rydding av vegetasjon i Bennas elveleie ved akutt behov for sikkerhetstiltak mot flom. Det skal i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom på eksisterende stier.
- c. Bruk av droner og modellfly o.l. er forbudt i perioden 1. februar – 31. juli.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med rydding av vegetasjon i Bennas elveleie som akutt sikkerhetstiltak mot flom, jf. § 4 bokstav h. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- d. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- e. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv.
- f. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d.
- g. Oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- h. Utsetting av saltstein for bufe og hjortevilt.
- i. Nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av tilgrensende veger.
- j. Planmessig rydding av vegetasjon i Bennas elveleie som sikkerhetstiltak mot flom.
- k. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav g og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h, i og j.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

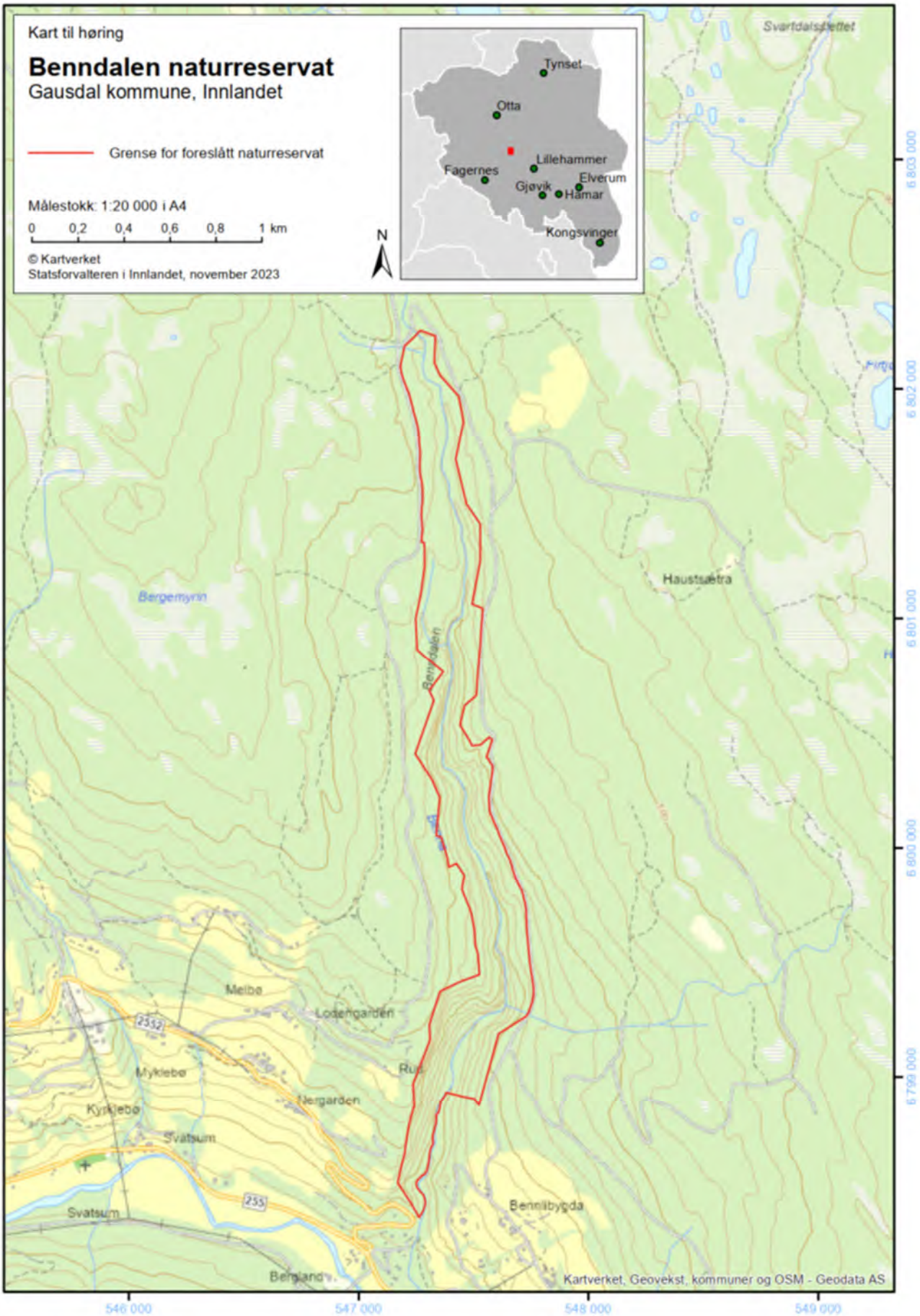
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Brandbukampen, Gran kommune

Verneverdi: ****(*)** (regionalt til nasjonalt verdifulle)

Totalareal: 210 dekar

Areal skog: 210 dekar

Areal produktiv skog: 210 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en gammel barblandingsskog i lavlandet med sjeldne, truede og rike skogtyper som kalkgranskog og kalkfurusog samt sørvestvendt rasmark og innslag av edellauvskog. Skogen har stedvis mye liggende død ved i alle nedbrytningsstadier og gamle trær, spesielt av furu. Videre er formålet å verne et område som har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for flere rødlistede arter knyttet til gammel naturskog med mye liggende død ved og gamle trær. Området har i tillegg et stort potensial for forekomst av sjeldne insekter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Brandbukampen er en markert skogkledt kolle på 522 moh., to kilometer nordøst for Røykenvika. Toppen er en vulkansk plugg fra permtiden. Det foreslåtte verneområdet ligger på vestsiden av toppen og består av en frodig li med barblending og en del løv. I den øvre delen er det skrinnere med kortvokst furu på kulene. Fordelingen av treslag er gran ca. 60 %, furu 20 % og lauv 20 %. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonssesksjon og i høydelaget 235-445 moh. Skogen står utelukkende på høy bonitet. Lia er bratt og har mest gammel skog med ca. 70 % i hogstklasse 5, resten i 4 og 2.

Omtrent halvparten av arealet, i den søndre delen, er i 2012 registrert som en sørboreal blandingsskog med verdi B/viktig. I 2018 er dette og noe ytterligere areal registrert med NiN-metoden etter Miljødirektoratets instruks. Totalt dekkes 65 % av det foreslåtte vernearealet av disse kartleggingene.

I kartleggingen fra 2018 er det registrert 113 daa med både gammel granskog og frisk kalkgranskog (sårbar på rødlisten) av svært høy kvalitet. Skogen ser ikke ut å være hogstpåvirket og ansees å være naturskog. Totalt er fem rødlistede arter registrert her (alle nær truet, tre vedboende sopp, en lav og en mose). Lokaliteten har potensiale for flere funn av arter med vedboende sopp. Opp i lia fra denne granskogen er det registrert 24 daa med kalkfurusog (sårbar på rødlisten) av svært høy kvalitet, og 18 daa av det samme arealet er samtidig registrert som gammel furusog av svært høy kvalitet.

Heller ikke her er skogen hogstpåvirket og ansees som naturskog. Det forekommer også partier med kalk i dagen. I furuskogen er det registrert en nær truet art (rosenkjuka), men lokaliteten har godt potensiale for funn av flere arter vedboende sopp. Da substratet er svært ustabil er potensialet for markboende sopp uvisst.

Flere ikke rødlistede kalkkrevende karplanter nevnes i den overlappende kartleggingen fra 2012, og også at en rovfugl typisk for denne skogtypen bruker området. Den gunstige plasseringen gjør også at lokaliteten er god for varmekrevende, trelevende insekter knyttet til ulike treslag. Her nevnes treslag som hassel og spisslønn og at lokaliteten kan karakteriseres som gammel blandingskog på rasmark/grunnlendt mark med innslag av sørvendt rasmark og kanskje også rik edellauvskog.

Mye av Brandbukampen er det drevet aktivt skogbruk på, og det er en del veier rundt og opp på de slakeste partiene. I den midtre delen av det foreslåtte verneområdet er skogen i hogstklasse 2, og helt i nord også noe i hogstklasse 1. Restaureringspotensialet for disse arealene ansees som stort vil kunne nås innen mellomlang tidshorison (20-50 år). Hele det foreslåtte verneområdet har berggrunn i høyeste og nest høyeste kalktrinn, og skogen på restaureringsarealene vil med tiden med all sannsynlighet få de samme kvalitetene som i de kartlagte arealene med svært høy verdi. Forvaltningsmyndigheten for verneområdet må vurdere om det er behov for skjøtsel i form av tynning av ungs skogen for å påskynde denne prosessen. Arealene er tatt med i verneforslaget da de vil være med å på å øke arealet og bidra til en bedre og en mer robust arrondering av det foreslåtte svært verdifulle naturreservatet.

Foreslåtte Brandbukampen naturreservat vurderes per dags dato å være regionalt-nasjonalt verdifullt (**/**). Med full restaurering vil verdien trolig øke til nasjonal verdi. Brandbukampen vil bidra til å fylle regionale prioriteringer om vern gammel granskog, rik blandingskog i lavlandet og kalkgranskog med minst regional verdi, og området vil også bidra til økt vern av skog på høy/svært høy bonitet i sørboreal sone. Av generelle, nasjonale mangler bidrar området til å verne skogtyper med høy naturverdi med lav dekning i dagens skogvern. Dette er høyproduktiv, til stor del upåvirket og rødlistet lavlandsskog i sørboreal sone som generelt er under høyt press fra skogbruket. Brandbukampen vil også bli en del av et eksisterende økologisk nettverk med skogvernområder med lignende verdier knyttet til kalkskog (Lysen, Jøvika og Tønnerud, Igelsrud og Galtedalstjerna naturreservater).

Konsekvenser for skogbruk

I Gran kommune er andelen skogvern betydelig lavere enn gjennomsnittet for Innlandet. Området ligger i den vestvendte siden av Brandbukampen, en mindre åsrygg. Det tilbudte arealet ligger nederst i lia, noe som kan påvirke ovenfor liggende arealer. Ut fra kart kan det se ut som det er god veg dekning til ovenfor liggende areal. Det er i stor grad høy bonitet, med en blanding mellom gran, furu og lauv. Gjennomsnittlig helling i arealet er mellom 35 – 40 grader, noe som skaper utfordringer for skogsdrift med hogstmaskin. Dette innebærer bruk av taubane eller vinsj montert på skogsmaskinene

for å gjennomføre hogst. Det kan også graves enkle driftsveger for å løse ut noe av arealet. Området har i dag store begrensninger for gjennomføring av skogsdrift pga. nøkkelbiotoper og naturtyper.

Avveining mellom vern og skogbruk

Ut fra ovenstående beskrivelse av vernekvaliteter og betydning for skogbruket havner Brandbukampen på V1S7 (160 daa) og V1S2 (50 daa) i avveiningsmatrisen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
	Betydning for tømmer tilgangen								

Dette er innenfor en grønne ruter i matrisen. Området har altså så høy verneverdi at det skal prioriteres for vern. Dette ut fra Statsforvalterens retningslinjer for vurderinger og plasseringen i matrisen ovenfor, der grønne ruter skal prioriteres for vern.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går ingen traktorveger i området. Der vernegrensa følger vegene (inkl. traktorvegene) inntil området ligger vernegrensa 5 meter fra vegenes midt. Det er også tatt inn en bestemmelse i verneforskriften som tillater søknader om nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av slike tilgrensende veger. Det finnes etter vår kjentskap ikke bygninger eller andre installasjoner i området. Det går et omfattende stinett til toppen av Brandbukampen, men ingen av disse stiene ser ut til å krysse gjennom det foreslåtte verneområdet. Uansett er det i verneforskriften tatt med standartbestemmelser som åpner for søknader om merking, rydding og vedlikehold av eksisterende og evt. nye stier.

Det finnes ikke kraftledninger eller andre kraftinstallasjoner i eller helt inntil det foreslåtte verneområdet.

Det er ikke registrert mineralressurser i området.

Planstatus

LNFR.

Status avtale

Under forhandling (første tilbud fra Staten foreligger).

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Ingen spesielle uttalelser til dette området.

Forskrift om vern av Brandbukampen naturreservat, Gran kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [*dato*] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en gammel barblandingsskog i lavlandet med sjeldne, truede og rike skogtyper som kalkgranskog og kalkfurskog samt sørvestvendt rasmark og innslag av edellauvskog. Skogen har stedvis mye liggende død ved i alle nedbrytningsstadier og gamle trær, spesielt av furu. Videre er formålet å verne et område som har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for flere rødlistede arter knyttet til gammel naturskog med mye liggende død ved og gamle trær. Området har i tillegg et stort potensial for forekomst av sjeldne insekter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Gran kommune: 53/1, 54/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 210 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gran kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

- e. Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- f. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- g. Vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom på eksisterende stier.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- c. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- d. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- e. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv.

- f. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d.
- g. Oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- h. Utsetting av saltstein for bufe og hjortevilt.
- i. Nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av tilgrensende veger.
- j. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- k. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav g og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h og i.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

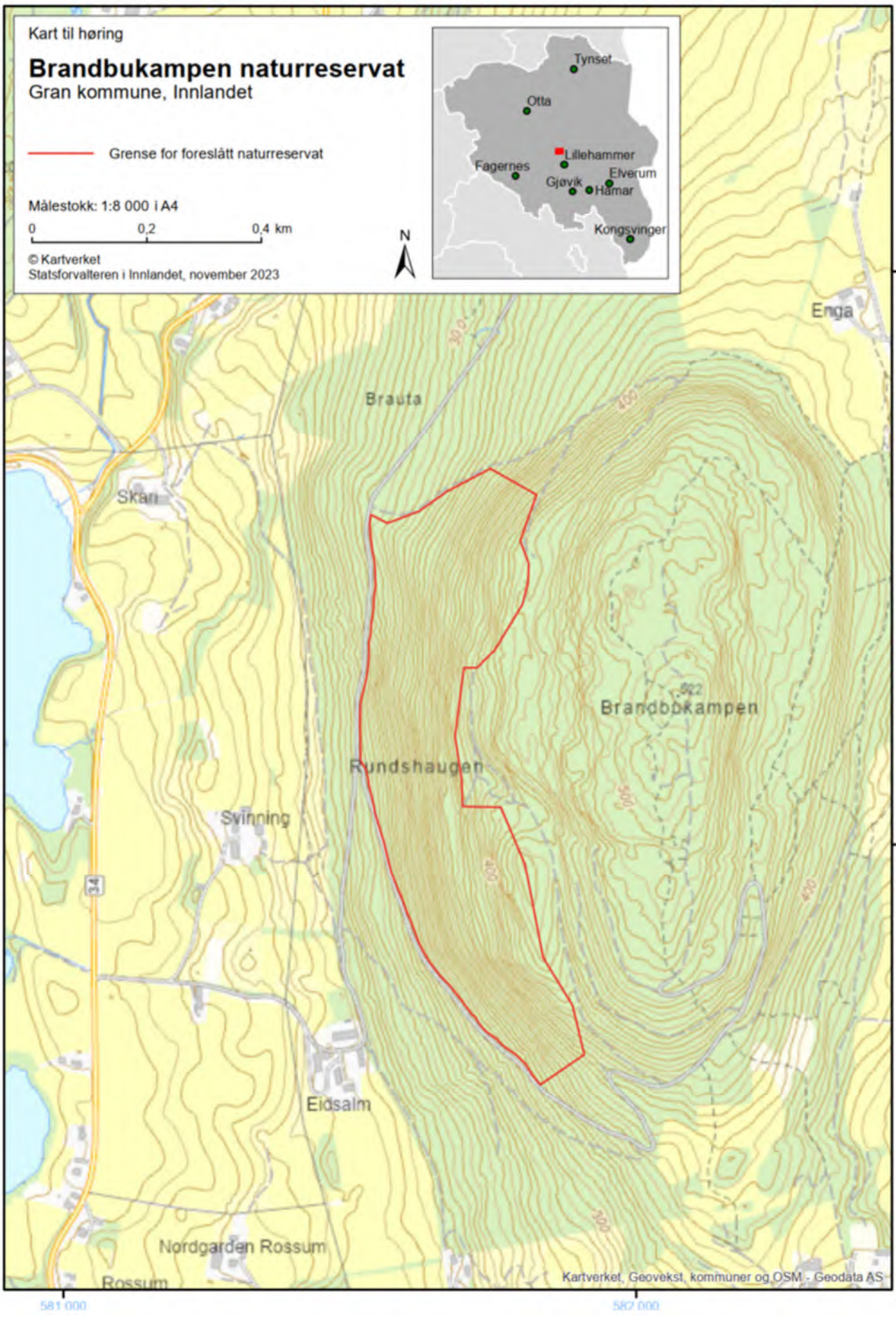
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

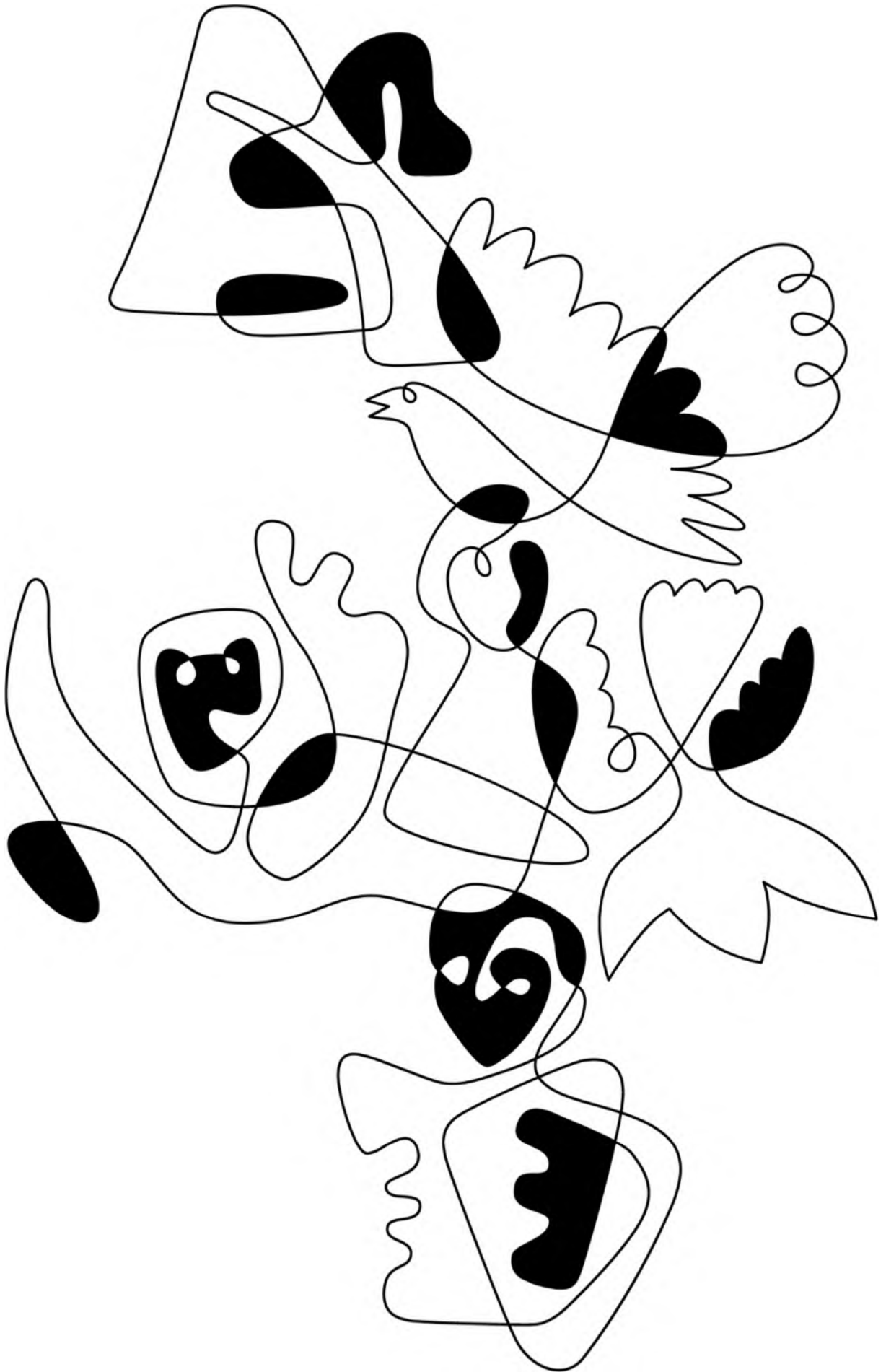
Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987, 2604 Lillehammer | sfinpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/innlandet

